Należytość pocztowa opłacona gotówką — WYDANIE IV, III

Rok XVI. — Kraków, środa 17 maja 1933 — Nr. 134

NOWY DZIENNIK

Adres redakcji i administracji: Kraków, ul. Orzeszkowej 7. Telefon Nr. 102-79. — Telefon redaktora naczelnego Nr. 136-?. Konto czekowe PKO w Krakowie 400.630. Redaktor naczelny przyjmuje od godz 12 do 1 w południe.

Cena egz. 25 gr.

Wszelkie komunikaty należy nadsyłać wprost do administracji. Rękopisów redakcja nie zwraca. Za inseraty redakcja nie odpowiada. Ceny ogłoszeń i prenumeraty uwidocznione na ostatniej stronie.

Dziś w numerze:

Zaostrzenie bojkotu gospodarczego Niemiec

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

(!) Nowy Jork, 15. 5. (R). **Amerykańska Liga Ochrony Praw ludności żydowskiej w porozumieniu z podobnemi organizacjami w różnych częściach świata proklamowała zaostrzenie bojkotu gospodarczego Niemiec.**

Program przewiduje bojkot wszelkich produktów niemieckich, oraz zakaz posługiwania się niemieckimi środkami komunikacyjnymi a przedewszystkiem okrętami.

* * *

Nowy Jork, 15. 5. ŻAT. Z inicjatywy Amerykańskiej Ligi Obrony Praw Człowieka odbyła się tu wielka konferencja z udziałem przedstawicieli 300 organizacyj amerykańskich, poświęcona walce z terorem hitlerowskim i prześladowaniem Żydów w Niemczech.

Przemówienie wygłosiły amerykańskie, żydowskie czołowe osobistości, w tej liczbie b. amerykański ambasador w Berlinie Gerard oraz wybitny działacz żydowski, adwokat Samuel Untermeyer.

Po obszernej dyskusji, w toku której wyczerpująco omówiono sytuację w Niemczech i barbarzyńską politykę rządu jednomyślnie **uchwalono przeprowadzić bojkot gospodarczy Niemiec, dopóty, dopóki prawa żydowskie w Niemczech nie będą całkowicie przywrócone. Uchwalono akcję bojkotową prowadzić w ścisłym kontakcie z odnośnemi komitetami Anglji, Polski i Francji.**

Bojkot całego importu niemieckiego

(:) **Nowy Jork.** 15. 5. PAT. Żydzi nowojorscy rozpoczęli energiczną propagandę przeciwko wszystkim niemieckim linjom okrętowym i przeciwko stosunkom handlowym z Niemcami wogóle. W tych dniach pojawiła się przed budynkiem Hamburg—America—Line i North German Lloyd pikieta z plakatami, **wzywającemi do bojkotu obu niemieckich linij.** Bojkot zorganizowany został **przez grupę oficerów armji amerykańskiej żydowskiego pochodzenia, na której czele stoi płk. Levis Landes.**

Członkowie organizacji bojkotującej mają zamiar rozszerzyć **te organizację antyhitlerowską na cały świat** i prowadzą agitację wśród kupców i przemysłowców, którym dostarczają informacyj, **skąd mogą otrzymać towary,** które do tychczas kupowali w Niemczech. Organizatorzy ruchu spodziewają się, **że uda im się sparaliżować zupełnie import niemiecki do Stanów Zjednoczonych.** Bojkot obejmuje nietylko linję okrętową, ale **także cały import niemiecki.** Poza tem członkowie organizacji postanowili bojkotować podróże do Niemiec i wogóle przesyłki towarów okrętami niemieckiemi.

Deklaracja „lojalności" przywódców hitlerowskich w Gdańsku

(Telefonem od naszego korespondenta)

(!) **Gdańsk, 15. 5. (R).** Przywódcy narodowych socjalistów w Gdańsku Albert Forster i dr Rausching złożyli wczoraj Wysokiemu Komisarzowi L. N. w Gdańsku Rostingowi deklarację, w której zapewniają, że także na wypadek objęcia rządów w Wolnem Mieście Gdańsku narodowi socjaliści **będą się starali pozostać w przyjacielskiej zgodzie z Polską** i ze swej strony wszystko uczynią, aby obywatelom polskim każdej narodowości zagwarantować pełne bezpieczeństwo i ochronę mienia.

Są oni zdecydowani ściśle przestrzegać istniejące traktaty i strzec zawartych w nich praw Polski, **a wreszcie lojalnie dotrzymać wierności konstytucji gwarantowanej przez Ligę Narodów.**

Rosting przyjął to oświadczenie do wiadomości.

* * *

Warszawa, 15. 5. (Sin) Fakt, że Wysoki Komisarz Ligi Narodów przyjął p. Forstera, obywatela Rzeszy niemieckiej, członka Reichswehry i komisarza do spraw pracowników biurowych w Berlinie, wywołał wielkie zastrzeżenia w sferach miarodajnych w Polsce.

Masowe aresztowania w Prusach wschodnich

(:) Królewiec, 15. 5. PAT. Policja polityczna i oddziały szturmowe przeprowadziły ostatnio w całych Prusach Wschodnich szereg rewizyj i konfiskat oraz aresztowań wśród organizacji „Proletarische Arbeitsgemeinschaft", pod którą to nazwą miał się ukrywać komunistyczny związek wojskowy „Rotfrobt Kämpferbund". **Ilość aresztowanych osób wynosi 62.** Aresztowanym wytoczony zostanie proces o przygotowywania zdrady stanu.

Dollfuss spotka się w Rzymie z Hitlerem

(!) **Wiedeń, 15. 5. (W).** „Wiener Sonn- und Montagszeitung" dowiaduje się, że podczas Zielonych Świąt kanclerz **Dollfus** zamierza wyjechać do Rzymu gdzie osobiście podpisze konkordat Austrji z Watykanem. Dziennik dodaje, że o **tej samej porze ma być obecny w Rzymie Hitler,** wobec czego nie jest wykluczone, **iż dojdzie tam do spotkania Dollfussa z Hitlerem.**

Burza w parlamencie irlandzkim

(:) **Dublin.** 15. 5. PAT. Burzliwe sceny wybuchły w sejmie irlandzkim w związku z drugiem czytaniem wniosku budżetowego rządu. Opozycja skierowała ataki głównie przeciwko [illegible] cej wolnie celnej z Anglią i domagała się jasnego postawienia przez rząd kwestji, czy wolne Państwo ma pozostać w obrębie brytyjskiego commonwealthu narodów, czy też stać się całkowicie wyodrębnioną republiką.

Wśród niebywałego hałasu słychać było okrzyki opozycji: **Domagamy się zwrotu naszych rynków.**

De Valera złożył kategoryczne oświadczenie, iż rząd z całą stanowczością zamierza kontynuować swoją dotychczasową politykę. **Wnioski rządowe ostatecznie przeszły większością 73 głosów przeciwko 53**

Kto zwycięży?

(Od naszego korespondenta genewskiego)

Genewa, 13 maja

POZYCJA NIEMIEC

Nawet w najostrożniejszym języku dyplomatycznym określa się obecną sytuację na genewskiej Konferencji Rozbrojeniowej jako nader krytyczną. Nie chcemy tu używać ani języka dyplomatycznego ani też, z drugiej strony, przejaskrawiać rozmiarów nowego niebezpieczeństwa, które zawisło nad światem. Rozumując beznamiętnie i całkiem rzeczowo, trzeba sobie jednak z tego zdać sprawę, że świat znalazł się w przededniu nowej i dla losów ludzkości bardziej decydującej wojny, niż ostatnia wojna światowa. Bardziej decydującej, gdyż tym razem chodzi istotnie o wojnę ideową, o ostateczną rozgrywkę między starą cywilizacją judeo-chrześcijańską a przeciwstawiającym się jej bolszewizmom czerwonym i — brunatnym. Nie tu miejsce na rozwinięcie tej prawdy którą poznają czy też wyczuwają dziś już coraz szersze warstwy ludzkie wszystkich krajów.

Wojnę tę wypowiedziały Niemcy hitlerowskie najpierw tylko Żydom. Była to taktyka dywersyjna, oparta na błędnych i prostackich obliczeniach. Ptasie mózgi Hitlerów, Rosenbergów i innych „bohaterów“ niemieckiej „rewolucji narodowej“ zaciemnione zostały doszczętnie przez zwycięski pochód ich „idei“ w łonie nieszczęśliwego i nędzą do rozpaczy doprowadzonego narodu niemieckiego. Wypróbowanego wewnątrz państwa środka „wojny żydowskiej“ postanowili obecni władcy Niemiec użyć natychmiast na terenie polityki zagranicznej i zrealizować tą drogą nietylko niemieckie postulaty rewizyjne ale także uśpione i klęską zdławione sny potęgi starego pangermanizmu. Hitleryzm zawdzięcza swoje triumfy bardzo głębokiej znajomości prymitywnych instynktów mas ludowych. Hitler i jego adjutanci są mistrzami demagogji. Ojciec Hitlera był proletarjuszem, on sam drobnomieszczaninem zepchniętym w dojrzałym wieku zpowrotem w szeregi najnędzniejszego proletarjatu. Z jego własnej autobiografji wyczytać można, że żywi dla proletarjatu raczej pogardę niż miłość. Wyspinawszy się obecnie na najwyższy szczebel drabiny społecznej, nie wyzbył się jednak drzemiącej w tuszy zgorzkniałego „lumperproletarjatu“ dzikiej nienawiści i chęci zemsty za zniesione cierpienia. Jedną z tajemnic jego powodzenia jako trybuna ludowego jest fakt że potrafił do zdegradowanych okrutnym losem nędzarzy i do produktywnej pracy pozbawionej młodzieży przemawiać płynącym z głębi ich uczuć językiem zemsty i nienawiści. Antysemityzm i nienawiść rasowa drzemią zawsze, wśród wielu innych niskich instynktów na dnie duszy ludzkiej. Faktycznie prawie wszędzie istniejąca kwestja żydowska powoduje. że obudzenie chęci odwetu, zemsty, podboju i zdobycia władzy przeprowadzić się daje najłatwiej poprzez rozegzaltowanie antysemityzmu.

Hitler i jego wspólnicy, w ich walce o urzeczywistnienie dążeń pangermanizmu, liczyli i liczą nadal na poparcie antysemitów całego świata. Czasami nienawiść okazać się może silniejszą spójnią niż wspólnota interesów moralnych i materjalnych, a prawie zawsze silniejsza niż — miłość. Hitlerowcy postawili los całego narodu niemieckiego na kartę nienawiści, i dlatego stał się antysemityzm głównym instrumentem nietylko ich wewnętrznej, ale także ich zewnętrznej polityki. Nie można powiedzieć, by ta akcja hitlerowskiej polityki zagranicznej zupełnie i wszędzie na świecie zawiodła. By nie wymieniać licznych przykładów w szeregu innych krajów, wystarczy wskazać tylko na zachowanie się polskiej partji narodowo-demokratycznej... Ale „zwycięstwa“ te są drobne i nie mogą zaważyć na szali wobec klęsk dyplomatycznych i moralnych, poniesionych przez rząd niemiecki w stolicach wszystkich tych państw, które reprezentują dziś istniejącą jeszcze potęgę cywilizacji judeo-chrześcijańskiej. W sposób szczególnie widoczny objawiły się zarówno taktyka jak też klęska hitlerowców na terenie genewskiej Konferencji Rozbrojeniowej.

POWRÓT DO ROKU 1918

„Mężowie stanu“ Hitler i Rosenberg i sekundujący im a drżący z obawy o utratę swojego stanowiska von Neurath zdołali w przeciągu sześciu tygodni zniszczyć doszczętnie wszystkie zdobycze powojennej dyplomacji niemieckiej. Dzieło Rathenaua i długoletnie wysiłki — „Finassieren“ — Stresemanna, poklask i poparcie, jakie zdobywały sobie jeszcze do niedawna niemieckie dezyderaty rozbrojeniowe w opinji publicznej świata — wszystko to rozpadło się w proch. Niemcy stoją dziś w obliczu świata w tej samej pozycji, w jakiej stały w listopadzie 1918 roku. Stała się rzecz kilka miesięcy temu jeszcze nie do pomyślenia: Anglja grozi Niemcom sankcjami Traktatu Wersalskiego. Włochy zamiast bronić w komisjach konferencji rozbrojeniowej pozycji niemieckiej — wstrzymują się od głosu. Mussolini milczy. Roosevelt wyraźnie grozi.

We środę, na teatralnem posiedzeniu fikcyjnego Reichstagu wytłumaczy sytuację tę narodowi niemieckiemu — Hitler. By pokazać światu, jak dalece cały naród niemiecki stoi za jego żądaniem przekreślenia Traktatu Wersalskiego przez natychmiastową swobodę Niemiec w dziedzinie zbrojeń, ściągnie do tego Reichstagu prawdopodobnie także... posłów socjalistycznych. Nie będzie musiał kazać przyprowadzić ich pod eskortą. Przywódcy socjalistów niemieckich są to ludzie ambitni: przyjdą sami, by udowodnić narodowi niemieckiemu, że oni są także patrjotami...

Są jeszcze ludzie, którzy wierzą, że Hitler stanie się „rozsądniejszy“ i że zboczy ze swojej dotychczasowej drogi. Są tacy, którzy żywią nadzieję, że naród niemiecki sam niebawem zareaguje przeciwko szaleństwom tego „mesjasza“ z pod ciemnej gwiazdy. Ci ludzie poddają się niebezpiecznym iluzjom i nie zdają sobie sprawy z fatalnej siły, jaka pcha hitleryzm do konsekwentnego trwania w jego walce z cywilizacją judeo-chrześcijańską. W tej nieubłaganej walce zginąć musi albo hitleryzm albo — cywilizacja judeo-chrześcijańska. Dziś jeszcze większe są szanse cywilizacji. Ale jak długo będą one jeszcze większe?

W każdym razie wskazują wszelkie poszlaki na to, że Konferencja Rozbrojeniowa zainauguruje okres — nowej wojny.

M. KAHANY

W przededniu posiedzenia Reichstagu

Loebe żąda uwolnienia wszystkich aresztowanych posłów socjalistycznych

(:) Berlin. 15. 5. PAT. W Reichstagu czynione są przygotowania do zapowiedzianego na środę posiedzenia. Prezydent Reichstagu Goering zwołał na środę w południe posiedzenie konwentu seniorów dla ustalenia przebiegu obrad plenarnych.

Wszystkie frakcje zwołały posiedzenia przedwstępne na środę rano; jedynie frakcja socjaldemokratyczna ma zebrać się już we wtorek.

Imieniem tej frakcji pos. Loebe zwrócił się pisemnie do prezydenta Reichstagu Goeringa o oddanie do dyspozycji frakcji opieczętowanych przez policję biur Reichstagu. Ponadto Loebe domaga się uwolnienia wszystkich aresztowanych posłów social-demokratycznych, aby umożliwić socjalistom sawienie się w komplecie na plenarnem posiedzeniu.

Jak słychać socjaliści — którzy nie posiadają obecnie żadnego lokalu w parlamencie, dopiero w ostatniej chwili mają mieć wyznaczoną salę na obrady.

* * *

(:) Berlin. 15. 5. Sejm pruski zwołany został na czwartek, 18 bm. celem wysłuchania oświadczenia rządowego, które złoży premjer rządu pruskiego, Goering.

Dzieciom żydowskim nie wolno udzielać zniżek

(:) Berlin 15. 5. PAT. Władze berlińskie wydały zarządzenie, mocą którego szkołom nie wolno udzielać zniżek w opłatach za naukę dzieci pochodzenia żydowskiego.

Uroczystości ku czci pułk. Berka Joselewicza w Kocku

(:) Łuków. 15. 5. PAT. W Kocku odbyła się wczoraj uroczystość, poświęcona pamięci Berka Joselewicza, pułkownika wojsk polskich, pochodzenia żydowskiego, poległego w roku 1809 pod Kockiem.

W uroczystości tej wzięli udział przedstawiciele władz państwowych i wojskowych z płk. Czaplińskim na czele, rabin wojskowy Raab prezes żydowskiej gminy wyznaniowej adwokat Lewinsohn. liczne delegacje ludności polskiej i żydowskiej, które złożyły u stóp pomnika płk. Joselewicza wieńce.

Przemówienia okolicznościowe wygłosili płk. Czapliński, rabin Raab i adwokat Lewinsohn.

AWIONETKA SPADŁA KOŁO TARNOWA

Tarnów, 15. 5. PAT. Wczoraj popołudniu w Dąbrowie Tuchowskiej koło Tarnowa w czasie lotu propagandowego spadł samolot Aeroklubu krakowskiego Nr. SPAER. Przyczyną katastrofy był defekt silnika. Samolot aparatu zostało zniszczone. Piloci Ceserczyk i Dusik odnieśli stosunkowo niezbyt ciężkie obrażenia ciała.

Interpelacje gdańskie w Izbie gmin

(:) Londyn. 15. 5. (L) Zapytany w Izbie Gmin czy wobec poważnej sytuacji jaka może powstać w Gdańsku po wyborach z dnia 28 bm., nie byłoby wskazanem zastanowić się nad wysłaniem do Gdańska mieszanej komisji Ligi Narodów. minister Simon odmówił w tej kwestji odpowiedzi. W dalszym ciągu minister Simon oświadczył. że niedawno porozumiał się z Wysokim Komisarzem Ligi Narodów w Gdańsku. nie otrzymał jednak żadnej alarmującej wieści, która wymagałaby natychmiastowej akcji rządu brytyjskiego.

WYPADEK AKTORA FILMOWEGO.

(:) Poznań. 15. 5 PAT. „Kurjer Poznański“ donosi, że w sobotę wieczór na szosie w pobliżu Murowanej Gośliny samochód, którym jechał znany artysta filmowy Harry Cort, wpadł na drzewo. Cort został raniony odłamkami szkła i po opatrunku w stanie niebudzącym obaw przewieziony został do szpitala w Poznaniu.

Prowokacje hitlerowskie po tej i tamtej stronie granicy

(Telefonem od naszego korespondenta)

(:) Król. Huta. 15. 5. (K) Do Król. Huty przyjechał w sobotę obywatel niemiecki z Bytomia Max Wańczura, który na rynku król.-huckim publicznie lżył Polskę i wykrzykiwał Heil Hitler. Wańczurę natychmiast aresztowano. W dniu dzisiejszym odbyła się rozprawa doraźna, w wyniku której Wańczura został skazany na grzywnę w wysokości 400 złotychh z zamianą na 12 dni aresztu.

* * *

(:) Katowice. 15. 5. (K) Wczoraj wieczorem doszło w Bytomiu do demonstracyj antypolskich. Przed polskim urzędem celnym w Bytomiu zatrzymał się pochód młodzieży szkolnej w mundurach hitlerowskich. która zaczęła śpiewać „Siegreich wollen wir Polen schlagen“. Na stępnie wzniesiono okrzyki antypolskie.

Hitlerowski „Waldschutz“ ks. Pszczyńskiego rozwiązany

(:) Katowice. 15. 5. (K) Rozporządzeniem władz bezpieczeństwa rozwiązane zostały oddziały „Waldschutz“, założone przez ks. Pszczyńskiego na polskim Górnym Śląsku. Jak się okazało. oddziały te pod płaszczykiem „straży leśnej“ miały za zadanie **szerzenie ideologji hitlerowskiej na tutejszym terenie i były prowadzone przez oficerów hitlerowskich.** Oddziały te koncentrowane były w Paprocinach i stanowiły niejako straż przyboczną zamku przy jeziorze paprocińskiem w pow. pszczyńskim. Po rozwiązaniu tych oddziałów przywódców ode słano z powrotem do Niemiec.

—ooo—

Protest Katowic przeciw auto-da-fé

(:) Katowice. 15. 5. (K) W dniu wczorajszym odbyła się w synagodze w Katowicach wielka manifestacja protestacyjna, przeciwko hańbiącemu znieważeniu kultury żydowskiej w Niemczech w związku ze spaleniem książek autorów żydowskich. **W manifestacji tej brał udział olbrzymi tłum publiczności w liczbie przeszło 2.000 osób.** Tłum w skupieniu wysłuchał przemówienia, które wygłosił rabin Chameides w trzech językach: hebrajskim. polskim i niemieckim. Olbrzymia manifestacja ta wywołała w tutejszem społeczeństwie głębokie wrażenie.

Dr Oberfohren został zamordowany przez hitlerowców?

(Telegram własny „Nowego Dziennika“)

(!) Kopenhaga, 15. 5 (R). Wedle prasy duńskiej. **dawny przywódca frakcji niemiecko-narodowej dr. Oberfohren, który w ubiegłą niedzielę miał popełnić samobójstwo, zginął nie z własnej ręki, lecz został zamordowany przez hitlerowców, ponieważ posiadał papiery kompromitujące ruch hitlerowski i zamierzał dokumenty te opublikować w prasie zagranicznej.**

Ekscesy antyżydowskie w Marokku

(:) Casablanca. 15. 5. PAT. W ubiegły piątek wybuchły poważne rozruchy antysemickie w Rabacie na tle awantury, **w czasie której zabito pchnięciem noża pewnego Araba.**

Ponieważ w awanturze tej przyjmowali udział Żydzi i podejrzenia padło na nich, **tłum przybyły z dzielnicy arabskiej począł bić Żydów oraz rozgrabiać ich sklepy. Bójka przeniosła się i do śródmieścia europejskiego, gdzie zniszczeniu uległo parę sklepów i kawiarń, do których schronili się Żydzi.** Wiele osób jest poturbowanych i pobitych. Jeden policjant został ciężko ranny. Zawezwane rezerwy policji i żandarmerji oraz wojsko opanowały sytuację, lecz poszczególne bijatyki trwały aż do rana.

Żandarmerja i patrole wojskowe krążyły w całej dzielnicy arabskiej i żydowskiej. Aresztowano 90 osób.

Nadzwyczajna sesja Rady Ligi Narodów

Nowy orzech do zgryzienia: wojna Paragwaju z Boliwją

(Telegram własny „Nowego Dziennika“)

(:) Genewa. 15. 5. (K) Rada Ligi Narodów zebrała się dziś **przedpołudniem pod przewodnictwem delegata włoskiego hr Piola Casolliego na sesję nadzwyczajną celem podjęcia obrad nad nową sytuacją w konflikcie paragwajsko-boliwijskim jaka powstała po wypowiedzeniu Boliwji przez Paragwaj wojny.**

Obrady budzą powszechne zainteresowanie ze względu na fakt że jest to pierwszy wypadek. iż **dwóch członków Ligi Narodów znalazło się w formalnym i faktycznym stanie wojennym.**

Przewodniczący po krótkiem przemówieniu udzielił głosu delegatom obu wrogich państw.

Delegat paragwajski oświadczył. że rząd jego **zmuszony (!) był do wypowiedzenia wojny,** ponieważ Boliwja **stale odrzucała wszelkie wysiłki pośrednictwa** państw sąsiednich. wskutek czego **państwa te wycofały się z tej tak pożądanej akcji.** Paragwajowi nie pozostało wskutek tego nic innego, jak **wypowiedzieć Boliwji wojnę, aby w ten sposób doprowadzić do wyjaśnienia sytuacji.** Rada Ligi Narodów zawsze jeszcze ma możność zażądać od Boliwji jasnego oświadczenia, **czy skłonna jest do zażegnania zatargu na drodze pokojowej.**

Delegat Boliwji oświadczył, że rząd boliwijski zmuszony był do odrzucenia pośrednictwa, ponieważ **propozycje państw neutralnych zmierzały do utrwalenia obecnego stanu na korzyść Paragwaju.** Paragwaj wypowiadając Boliwji wojnę, **dopuścił sie bezprawia, ponieważ nie zwrócił się przedtem do Ligi Narodów**

Po wysłuchaniu stron Rada Ligi poleciła istniejącej **już dla tej sprawy komisji zbadanie sytuacji i przedłożenie Radzie odpowiedniego sprawozdania.** Termin następnego posiedzenia nie został ustalony.

Ekscesy na uniwersytecie w Czerniowcach

Czerniowce, 15. 5. ŻAT. Na tutejszym uniwersytecie **wybuchły** rozruchy antysemickie. „Cuziści“ napadli na studentów-Żydów. 6 studentów Żydów, słuchaczy prawa, zostało dotkliwie pobitych. Zaalarmowana policja i żandarmerja przywróciły porządek. Aresztowano m. in. studenta-przywódcę „cuzistów“.

„Żydzi muszą być całkowicie usunięci z życia prawniczego“

(:) **Berlin.** (ŻAT) Na sali posiedzeń sejmu pruskiego odbyło się zebranie prawników z udziałem ministra sprawiedliwości Rzeszy dr. Gürtnera, sekretarza stanu Schlegelbergera oraz ministrów sprawiedliwości kilku prowincyi. Przemówienie wygłosił m. in. komisarz sprawiedliwości Rzeszy dr. Frank, który przy ogólnym aplauzie oświadczył. iż związek narodowo-socjalistycznych prawników **nigdy nie zrezygnuje z żądania całkowitego usunięcia wszystkich Żydów z niemieckiego życia prawniczego.** Przemówienia wygłosili m. in. prezes frakcji narodowych socjalistów w sejmie pruskim Kube i minister sprawiedliwości Prus dr. Kerrl.

PROTEST ŻYDOSTWA KOWIEŃSKIEGO

(!) **Ryga,** 15. 5. (PAT). Jak donosi z Kowna „Rytas“ na znak protestu przeciwko spaleniu w Niemczech w dniu 10 maja br. zakazanych książek Żydzi kowieńscy **zorganizowali manifestacyjny wiec, na którym przyjęto rezolucję nazywającą dzień 10 maja dniem hańby narodu niemieckiego.**

Przygotowania do zjazdu gospodarczego B. B.

Warszawa. 15. 5. (Sin) W tej chwili odbywają się narady klubu BBWR dla przygotowania wniosków i rezolucyj na zjazd gospodarczy, który odbędzie się 18 maja.

Jak już podawaliśmy główny referat wygłosi b. minister skarbu Matuszewski, który wciąż jest upatrywany na przyszłego wicepremjera gopodarczego.

PROCES BRZESKI W APELACJI

Warszawa, 15. 5. (Sin) Na dzień 10 lipca wyznaczony został proces brzeski w warszawskim sądzie apelacyjnym.

Tendencja zwyżkowa dolara

(!) **Londyn,** 15. 5. (K). Kurs dolora na rynkach europejskich wskazywał dziś w dalszym ciągu tendencję zwyżkową. Giełda londyńska notowała dolara w stosunku do funta angielskiego po 3.94 i trzy czwarte.

Strzelanina polityczna w Bułgarji

(!) **Sofia,** 15. 5. (R). Na szosie między Sofią a Berkowicą doszło ubiegłej nocy do ostrej strzelaniny między dwoma autami. Auto wiozące członków partji Protogerowa zaatakowane zostało przez osobników prawdopodobnie zwolenników Michajłowa, jadących w drugiem aucie.

W toku bójki **dwóch zwolenników Protogerowa zostało zabitych, reszcie zaś udało się schronić w przydrożnym lesie.** Czy przeciwnicy mieli również ofiary, nie zostało stwierdzone, gdyż zbiegli w aucie bez śladu.

Japończycy wśród dotkliwych strat posuwają się naprzód

Londyn, 15. 5. (L) Wedle doniesień z Pekinu, podczas przekraczania rzeki Luan wojska **japońskie poniosły bardzo dotkliwe straty.** Przednie straże japońskie dotarły już pod Tangszan, położony w sąsiedztwie wielkich kopalń brytyjskich w Kailan. Japończycy oświadczyli, że posuną się przynajmniej pod Tangszau, leżące w odległości 10 mil na wschód od Pekinu.

PRASA DUŃSKA donosi, że królewskie, duńskie towarzystwo rolnicze zatrudni pewną liczbę młodych Żydów z Niemiec. którzy pragną otrzymać wyszkolenie rolnicze, by potem wyemigrować do Palestyny.

Z DNIA

Najlepszy argument

Propagować sjonizm — jest dzisiaj rzeczą najłatwiejszą, a zarazem najtrudniejszą. Cóż łatwiejszego jak propagować sjonizm w okresie, kiedy kryzys światowy potęguje wszędzie kwestję żydowską do tragicznych niemal rozmiarów, kiedy wszelkie podstawy bytu żydowskiego w krajach masowego osiedlenia żydowskiego kruszeją coraz gwałtowniej, kiedy cały problem żydowski na świecie stoi pod znakiem zupełnej katastrofy Żydów niemieckich! W takim okresie propaganda sjonizmu staje się — mógłby ktoś sądzić — właściwie zbyteczną. Jeżeli najzupełniej obcy naszej ideologji ludzie obiegają nasze biura palestyńskie, jeżeli wczorajsi zagorzali asymilanci żydowscy w Niemczech ubiegają się o certyfikaty palestyńskie — to nam chyba nie pozostaje nic innego, jak zwinąć i zlikwidować Organizację Sjonistyczną... Zamiast niej należałoby stworzyć chyba jakieś przedsiębiorstwo okrętowe z biało-niebieskim sztandarem...

Ale na progu tego cudownie uproszczonego rozumowania stoi zaraz u wstępu malutki szkopuł: Na bieżące półrocze udzielił nam rząd palestyński 5.500 certyfikatów, choć Agencja Żydowska prosiła o przeszło 12.000, a potrzeba nam chyba — chwilowo — conajmniej dziesięć razy tyle. To tylko jeden mały szkopuł, a takich szkopułów jest — legjon. Sjonizm nie zakończył swojej roli, Sjonizm znajduje się dopiero w pierwszem stadjum swojej pełnej realizacji. Jeśli sjonizm ma naprawdę zwyciężyć, tzn. wybudować żydowską siedzibę narodową w Palestynie, musi organizacyjnie być teraz, właśnie teraz tak silny, tak potężny jak nigdy dotąd. W Londynie, Jerozolimie, Genewie, a także i wszędzie indziej muszą wiedzieć, że ze Organizacją Sjonistyczną stoi zjednoczona wola całego narodu żydowskiego, która domaga się rozwiązania kwestji żydowskiej, zaostrzonej obecnie jak nigdy dotąd, w drodze stworzenia siedziby narodowej dla narodu żydowskiego w Palestynie.

Jest rzeczą niezwykle smutną i bardzo źle świadczącą o dojrzałości politycznej żydostwa, że w tymsamym czasie, kiedy Żydzi tęsknią za Palestyną i szturmują biura palestyńskie, pozostają chłodni i obojętni wobec Organizacji Sjonistycznej. Rozprawiają wiele o certyfikacie, a zupełnie nie interesują się — szeklem. Jest to szalony błąd, który musimy naprawić, jeśli pragniemy, ażeby obecna tragiczna chwila w dziejach żydostwa stała się zarazem punktem wyjścia nowej, szczęśliwszej epoki w dziejach narodu żydowskiego. Każdy Żyd musi sobie zdać z tego sprawę, że bez Palestyny niema rozwiązania kwestji żydowskiej, a bez Organizacji Sjonistycznej niema Palestyny, że nie można więc stać zdala od Organizacji Sjonistycznej, jeśli się samemu dla siebie i dla narodu jako całości chce znaleźć odpowiedź na dręczącą zagadkę bytu żydowskiego.

Miljon szeklowców na świecie — to najlepszy argument za naszą wolą do życia, za pozytywnemi wartościami naszych sił i dążeń, za uprawnieniem naszych aspiracyj do Palestyny. Świat nie liczy się z westchnieniami. Świat liczy się ze zorganizowaną wolą i zorganizowaną siłą. Kupujcie szekla!

(b)

— SEKCJA PRZEMYSŁOWA ŻYD. AKAD. KOŁA MIŁOŚN. KRAJOZN. We czwartek 18 bm. wycieczka do fabr. „Suchard“. Zbiórka o godz. **10'45 przed PKO. ul. Wielopole.**

Ostatnie tygodnie akcji szeklowej!

§ Centralna Komisja Szeklowa na posiedzeniu w dniu 10 b. m. uchwaliła tegoroczną akcję szeklową zamknąć i zlikwidować z ostatnim dniem maja — w związku z tem, że wybory na XVIII. Kongres Sjoński odbędą się w naszej dzielnicy jeszcze przed rozpoczęciem się feryj letnich Pozostają zatem do kontynuowania akcji zaledwie dwa tygodnie.

Zwracamy się do wszystkich miejscowości naszej dzielnicy z gorącym apelem o wzmożenie pracy w ciągu tych ostatnich dni i zawiadamiamy, że w dniach od 17 do 25 maia proklamowany będzie na terenie naszym

tydzień szeklowy

jako zamknięcie tegorocznej akcji przedkongresowej.

Wyniki dotychczasowej akcji nie są jeszcze zadawalające. Zaznaczamy, że o ile dzielnica nasza ma mieć tę samą ilość mandatów, co na ostatnim kongresie, musimy tego roku sprzedać o 3 tysiące szekli więcej, niż podczas ostatniej akcji kongresowej ze względu na gorszy wynik akcji zeszłorocznej. Ilość bowiem mandatów przyznana zostaje na podstawie zesumowania wyników ostatnich dwóch lat, jednego roku niekongresowego i z roku bieżącego.

Leży zatem w interesie wszystkich ugrupowań dołożenie starań, celem rozsprzedaży w poszczególnych miejscowościach jaknajwiększej ilości szekli. W związku z tem zwracamy uwagę na nałożone na poszczególne miasta kontyngenty, które muszą być przez wszystkie bez wyjątku miejscowości w 100 proc. zrealizowane, o ile mamy mieć tę samą reprezentację, co podczas ostatniego kongresu.

Obowiązkiem więc każdego zorganizowanego sjonisty jest — rozsprzedać w całości bloczek, pobrany w lokalnej komisji szeklowej.

W jednym z najbliższych numerów podamy bliższe szczegóły, dotyczące tygodnia szeklowego. — Już dziś jednak wzywamy do przygotowania tego tygodnia, by ostatnie dni dały te cyfry, jakie nałożone zostały na poszczególne miasta naszej dzielnicy.

CENTRALNA KOMISJA SZEKLOWA.

Wieniec osiedli robotniczych dokoła kolonij w Palestynie

(:) **Jerozolima.** (ŻAT) Kierownictwo Keren-Kajemeth przystąpiło do nowego, zakrojonego na szeroką skalę planu kolonizacyjnego, który z jednej strony przyczyni się do powiększenia liczby osiedli żydowskich w Palestynie, zaś z drugiej stworzy możliwości pracy dla nowych żydowskich imigrantów-robotników. Plan przewiduje tworzenie wieńców osiedli robotniczych dokoła istniejących w Palestynie kolonij żydowskich. W tym celu Keren Kajemeth nabywa tereny dokoła kolonij żydowskich z zamiarem osiedlenia na nich zatrudnionych w danych kolonjach robotników. Po osiągnięciu odpowiedniego rozwoju osiedla te przekształcone będą na kolonje, zaś robotnicy przejdą na własne gospodarstwa, rezygnując z pracy najem nej w kolonjach. Nowe placówki pracy będą zatem zwalniane dla nowych imigrantów.

Projekt pożyczki wewnętrznej w Palestynie

(:) **Jerozolima.** (ŻAT) Jedyne czasopismo w języku angielskim w Palestynie „Palestine Post“ zamieszcza artykuł, w którym autor rozwija plan wielkiej wewnętrznej pożyczki palestyńskiej, na inwestycje publiczne. Autor nadmienia, że w bankach palestyńskich zdeponowana jest suma 7 miljonów f. szt. i że wielki ten kapitał jest unieruchomiony i nie wyzyskiwany dla żadnych celów. Istnieje wiele możliwości produktywnego zużytkowania tego kapitału w różnych inwestycjach, wymagających jednak odpowied nich przygotowań i związanych z normalnem gospodarczem ryzykiem.

Wyzyskując sytuację, rząd palestyński mógłby obecnie zaciągać znaczną pożyczkę, która byłaby w pierwszym rzędzie pokryta przez wewnętrzny kapitał palestyński. Zamiast deponowania pieniędzy w bankach, znalazłoby się z pewnością wielu chętnych nabycia obligacyj pożyczkowych. Fundusze pożyczki można byłoby wyzyskać dla szeregu inwestycyj o wielkiej donioslości gospodarczej dla całego kraju, jak np. na instalacje wodociągowe w miastach oraz dla inwestycyj w rolnictwie

Od 13 lipca nowe prawo samorządowe

(!) „Dziennik Ustaw“ z dn. 13 b. m. ogłosił ustawę o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego. Była ona przedmiotem bardzo ostrej kampanji w sejmie.

Art. 130 ustawy postanawia, że wchodzi ona w życie w 60 dni od dnia jej ogłoszenia, zatem wchodzi w życie dnia 13 lipca b. r.

TEATRY KINA

Ida Kamińska i Zygmunt Turkow w Krakowie

Znakomita para artystów sceny żydowskiej wystąpi w najbliższym czasie w głośnej sztuce L. Verneuilla pt. „Pan Lamberthier“ (krzyk sumienia). Występy te odbędą się w sali Bolońskiego przez 3 dni a to w piątek 19, sobotę 20 i niedzielę 21 bm. o godz. 9-tej wieczór po cenach popularnych, nadto w sobotę i w niedzielę o godz. 4-tej popołudniu po cenach zniżonych. Występy znakomitej tej pary artystów żydowskich, dobrze znanej publiczności krakowskiej wywołają zrozumiałe zainteresowanie tembardziej, że tak sztuka jak i gra artystów stoją na najwyższym poziomie.

— Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO. Dzisiaj i w dni następne na przedstawieniach wieczornych powtórzenie sensacyjnej nowości repertuaru emocjonującej sztuki Fodora pt. „Pocałunek przed lustrem“, w opracowaniu scenicznem Józefa Karbowskiego.

— GOŚCINNE WYSTĘPY LUDWIKA SOLSKIEGO NA KRAKOWSKIEJ SCENIE, genjalnego artysty i reżysera scen polskich rozpoczną się w niedaługim czasie. Mistrz Ludwik Solski wystąpi w swych niezrównanych kreacjach w „Skąpcu“ Moliera i „Don Carlosie“ Schillera.

— WYSTAWY W ŻYD. DOMU AKAD. Przemyska 3 — Pamiątkowa błp. Samuela Hirszenberga i Jubileuszowa Abrahama Neumana cieszą się wciąż niesłabnącem zainteresowaniem publiczności, która tłumnie zwiedza i podziwia wspaniałe płótna zmarłego wielkiego artysty i pięknę obrazy nestora sztuki żydowskiej Abrahama Neumana Zrzeszenie Żyd. Art. Mal. i Rzeźb., chcąc uprzystępnić zwiedzenie Wystawy jaknajszerszym warstwom społeczeństwa, zniżyło powtórnie ceny biletów wstępu, tak że bilet dla dorosłych kosztuje 1 zł, dla akademików, młodzieży i członków wspierających Zrzeszenia 50 gr. Wycieczki szkolne liczące ponad 30 osób, płacą 20 gr. od osoby.

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO

Wtorek 8 wiecz.: „Pocałunek przed lustrem“.
Środa 8 wiecz.: „Pocałunek przed lustrem“.

REPERTUAR KIN KRAKOWSKICH

ADRIA: „Czemp“ (Wallace Berry).
APOLLO: „Ekstaza“.
ATLANTIC: „Dr. Jekkyl i Mr. Hyde“.
BAGATELA: „100 metrów miłości“.
DOM ŻOŁNIERZA: Generał Czack (John Barrymore).
PROMIEŃ: „Brama do raju“ (Nancy Carrol) i „Muarice za oceanem“ (M. Chevalier).
SZTUKA: W słuzbie śledczej (Karen Morley, Warner Baxler).
SŁOŃCE: „Kabirja“.
UCIECHA: „Pod Twoją Obronę“.
WANDA: „Mężczyźni w jej życiu“ (Joan Crawford)

220 usuniętych profesorów

Londyn (ŻAT) „Manchester Guardian“ zamieszcza dziś listę, 220 profesorów-Żydów, usuniętych z wyższych uczelni niemieckich w czasie od 13 kwietnia do 4 maja. Lista opiera się głównie na oficjalnych danych niemieckich.

ROMAIN ROLLAND

Apel do opinji światowej

(!) Wobec prześladowań żydowskich w Niemczech nie wie się, czy należy potępić raczej głupotę czy też bestjalstwo obecnego rządu niemieckiego. Od stuleci nie widziano już widowiska, ażeby rząd dążył świadomie do zniszczenia części intelektualnych i materjalnych bogactw kraju. A akcja rządu niemieckiego wywiera wrażenie tembardziej groteskowe (gdyby nie była tak boleśnie tragiczna), ileże są to właśnie nacjonaliści, którzy działają jak najgorsi szkodnicy własnej nacji. U tych parweniuszy władzy kultury zachodzić musi straszliwa ignorancja, skoro sobie nie przypominają, iż wielcy Niemcy klasycznej epoki — jak wspaniały Lessing, którego pamięć powinna im być świętą — czcili i kochali wybitnych mężów żydowskich. Surowa pięść Hitlera i Goeringa uderza w twarz autora „Natana Mędrca". Hitleryzm ujawnia się w oczach świata jako omamienie wielkiego narodu niemieckiego przez drobną grupę niedokształconych dzikusów, których słaby i do gwałtów skłonny mózg zamącony został paradoksami z książek Gobineau. Tego Gobineau, którego źle zrozumiana teza o nierówności ras ludzkich stworzyła obłędną pychę, jakoby jedna część narodu była wartościowszą od innej.

Nie mogę narodu niemieckiego uczynić odpowiedzialnym za bezdroża jego obecnego, miejmy nadzieję krótkotrwałego, rządu. Poczuwamy się nadal do braterskiej łączności z narodem niemieckim, pragnąc jedynie, ażeby się zbudził i jaknajrychlej wyzwolił i oczyścił z tego bezczeszczącego koszmaru.

Brunatna zaraza od samego początku przewyższyła czarną zarazę. Hitlerowski faszyzm w przeciągu miesiąca dokonał więcej niegodnych aktów gwałtu, aniżeli jego mistrz i wzór, faszyzm włoski, w ciągu dziesięciolecia. Pożar Reichstagu, który wszystkie te czyny miał legitymować, jest aktem ordynarnej prowokacji policyjnej, co do której nikt w Europie nie da się oszukać.

Przed opinją publiczną świata stawiamy te akty gwałtu i kłamstwa pod pręgierz: cała władza publiczna w rękach reakcyjnej partji gwałtu; każda zbrodnia z góry oficjalnie usprawiedliwiona; wszelka wolność słowa i myśli zduszona; niesłychana ingerencja polityczna aż poza progi akademji, z których wyrzucono tych niewielu pisarzy i artystów, jacy mieli odwagę zachowania własnego zdania; zaaresztowanie najwybitniejszych ludzi nietylko ze stronnictw rewolucyjnych, lecz i z kół socjalistów i liberałów mieszczańskich; faktyczne zawieszenie stanu wyjątkowego nad całemi Niemcami; zniesienie najelementarniejszych praw i swobód, na których opiera się cała współczesna cywilizacja.

Zwracamy się do wszystkich pisarzy, do wszystkich reprezentantów opinji publicznej, do wszystkich ludzi w Europie i Ameryce, którzy bez względu na przynależność partyjną posiadają uczucie dla niegodnego spostponowania godności ludzkiej, ażeby się do naszego protestu przyłączyli i uświadomili sobie solidarność, łączącą nas z tymi wszystkimi, którzy walczą przeciwko rozwydrzonemu terroryzmowi, pozbawionej wszelkich skrupułów i bandy mulców, reakcji.

B. SINGER

GLEICHSCHALTUNG...

Wrażenia z podróży po hitlerowskich Niemczech

§ Od miesiąca czasu odbywa się w Niemczech proces nieustanny przejmowania władz. „Rewolucja narodowa" nie ograniczyła się na przejęciu aparatu państwowego. Należy wyrwać z korzeniem „pozostałości rządu weimarskiego" opanować nietylko aparat państwowy, ale i giełdę, banki, związki zawodowe, Izby przemysłowo-handlowe, a nawet przedsiębiorstwa. — W ciągu pierwszych tygodni zostali mianowani samorzutnie komisarze nawet w fabrykach. — W porządku kolejnym czekali bezrobotni, skupieni koło obozu hitlerowskiego, by objąć stanowiska swych rzekomych przeciwników.

Nie trzeba było przypuszczać szturmu. Jakby za dotknięciem magicznem, instytucje i przedsiębiorstwa rozłatywały się same, oddawały się do dyspozycji władz, nie było prawie nigdzie oporu. Ludzie schodzili ze swoich stanowisk cicho i bez szemrania, dając często znać o swojem odejściu wystrzałem z rewolweru w skroń.

Ustawa o zlikwidowaniu mienia partji socjalno demokratycznej przyszła już po faktycznem przeprowadzeniu likwidacji.

Ale „rewolucja" narodowa nie pozwalała na ciche odejście, ustąpienie powinno było nastąpić z trzaskiem, władza powinna była wkroczyć, zastać przeciwnika i usunąć go. Gdy odchodził sam, zarzucali mu tchórzostwo, gdy się jednak choćby lekko sprzeciwił, zarzucano mu bezczelność i preparowano po drodze akt oskarżenia o korupcji.

Zanim rozkaz dochodził do właściwych instancyj, nastąpiło już wykonanie decyzji władz hitlerowskich. Cicho, bez szemrania, poddała się prasa. Odtąd gazety wszystkie niezamknięte upodobniły się do siebie. Jęczy jeszcze z zastrzeżeniami „Deutsche Allgemeine Zeitung", — tam gdzieś cicho popłakuje „Vossische Zeitung", ma jakieś zastrzeżenie wspólnik Hitlera, Hugenberg w prasie swojej, skomląc o równouprawnienie. Ale naogół, nawet bez dekretów prasowych, prasa drży o swoją skórę. Kto bowiem po drodze sprzeciwia się lekko, zostaje zmieciony.

W tej akcji Gleichschaltung jest oczywiście dużo **sadyzmu**. Pisma socjalistyczne oraz wydawnictwa zostały zamknięte. Na skutek zamknięcia tych przedsiębiorstw popadły one w trudności finansowe, i oto czytamy nazajutrz po ogłoszeniu upadłości pisma, że panowie socjaliści prowadzili rozrzutną gospodarkę i doprowadzili do ruiny wydawnictwa, nie płacąc robotnikom odszkodowania.

Za tydzień, dwa, wydawnictwa te zostaną za psi grosz sprzedane z licytacji, obejmie je władza hitlerowska. Dziś dokonywuje się proces likwidacji każdego z tych przedsiębiorstw.

Gleichschaltung — oto nowe, magiczne słowo, przeobrażające wygląd całych Niemiec. Odbywa się **przystosowanie wszystkiego do reżimu hitlerowskiego**.

Gleichschaltung przeprowadza się metodycznie.

Najpierw wkracza do instytucji komisarz rozgląda się w sytuacji, wyszukuje swoich ludzi i po pewnym czasie odbywają się już prawidłowe wybory. Biada temu, którvby się sprzeciwił, którvby na serio chciał głosować.

Liczba bezrobotnych w Niemczech jest jednak tak wielka, że udaje się nieraz obsadzić stanowiska opróżnione siłą wykwalifikowaną. Nie należy się bowiem łudzić, co do sposobu obsadzania stanowisk przez nowy rząd. Komu się wydaje, że reżim hitlerowski, wyrzucając dotychczasowych ludzi, pakuje na ich miejsce wyłącznie ludzi bez wszelkich zdolności fachowych, ten nie zna rozmiarów rozpaczliwego bezrobocia. Gdyby tak było, aparat państwowy nie wytrzymałby i pewnie zdruzgotany, przestałby należycie funkcjonować.

W nowej akcji rządu jest pewien system. — Obok morderców Róży Luksenburg i Liebknechta, obok oprawców kapturowych, członków czarnej Reichswehry, zabójców Piecucha, znajdują się również i fachowcy. W imię Gleichschaltung obejmują oni stanowiska, zmniejszając tem samem liczbę bezrobotnych.

Bezrobotny zaś, ofiara obecnego reżimu, nie jest w pojęciu rządu obecnego bezrobotnym. Nie będzie miał praw do żadnego odszkodowania, strach rzucony na niego jest tak wielki, że z wdzięcznością odchodzi, jeśli na dobitkę nie czeka go pociągnięcie do odpowiedzialności. Ci nowi bezrobotbni przez czas długi nie będą zarejestrowani, nie wchodzą w rachubę. Pozostaje im, kwestionowane zresztą przez szereg miasteczek prawo do jałmużny gminnej (Wohlfahrtsamt).

A tymczasem krok za krokiem wkraczalą do każdej instytucji nowi ludzie. Rzesza bezrobotnych jest jednak duża i zachodzi konieczność podwójnego, a często i potrójnego obsadzenia stanowisk. Do policji państwowej dodano policję pomocniczą. Obok urzędników w instytucjach istnieją kontrolerzy, ale i w tych warunkach trudno jest jeszcze uwzględnić apetyty zwycięzcy jego zobowiązania wobec własnych ludzi.

Tysiące ludzi w bronzowych koszulach krąży po ulicach miasta. Nie mają określonej funkcji, pracują wyłącznie przy partji. Kasa partyjna nie może utrzymywać na czas dłuższy tak wielkiej ilości ludzi. Toteż odbywa się sztuczne tworzenie Gleichschaltung. Tam, gdzie nawet nikt nie zawinił wobec reżimu, usuwa się ludzi za grzech nieoddania się reżimowi, za słabą gorliwość.

Codziennie podają pisma miejscowe spis urzędników, wyrzuconych na bruk, nazwiska członków Izb przemysłowych lub innych instytucyj, usuniętych w imię Gleichschaltung. Gleichschaltung obowiązuje nawet religię ewangielicką. Ziednoczenie grup kościoła ewangielickiego odbywa się pod hasłem dostosowania się do reżimu. Regime hitlerowski ma armię bezrobotnych pastorów i obsadza nimi probostwa.

W tej sytuacji wyrzucenie socjaldemokraty jest czynem samo przez się zrozumiałym, właściwie nie wyrzuca się go, sam jeszcze przedtem odchodzi cichaczem. Biada mu, gdyby śmiał obecnością swoją drażnić oko zwycięzcy.

Jeśli jednak do grzechu socjaldemokratycznego dochodzi pierworodny grzech pochodzenia żydowskiego, biada mu po trzykroć. Choćby szedł dobrowolnie, czekać go będzie wdrożenie sprawy o przestępstwo.

Codziennie można być świadkiem cichych rozmów sąsiadek na podwórzu, jak to późno w nocy zjawili się przedstawiciele władz u byłego urzędnika i odstawili go do obozu koncentracyjnego. Już nie wróci do urzędu. Stanowisko jego zostało obsadzone przez innych w imię — „Gleichschaltung".

Do nowego rytmu musi się dostosować każdy, nawet sam spólnik — Hugenberg. Ci towarzysze frakcyjni, którzy biadają na Gleichschaltung, którzy nie chcą oddać całkowicie instytucyj przemysłowych pod komendę Hitlera, mu-

szą chwilowo odejść. Gdy sprzeciwiają się mocniej, odchodzą dalej, niż przewidywali, kończą samobójstwem. Tak skończył prezes frakcji parlamentarnej niemiecko-narodowych.

Proces Gleichschaltung nie został zakończony. Studenci uniwersytetów czyszczą w imię „Gleichschaltung“ skład profesorski.

Odwiedzam we Wrocławiu profesora-Żyda, wydalonego z powodu „niearyjskiego pochodzenia“. Nie chce mówić, mimo, iż mam do niego polecenie. Uważa, że cokolwiekbądź by powiedział, byłoby to „Gruelpropaganda“. Odpowiada krótko:

„Jestem ofiarą Gleichschaltung.

Ci nowi bezrobotni nie zbierają się, nie naradzają się wspólnie w sprawie swego losu. Ofiara „Gleichschaltung“ musi zejść z placu bez szemrania i w cichości czekać na śmierć głodową. Wolno jej co najwyżej wystrzałem z rewolweru skrócić męki i cierpienia, a rodzina ukryje fakt samobójstwa, by nie narazić się na zarzut „Greuelpropaganda“.

—o-O-o—

Bojkot Żydów z „niemiecką gruntownością“

Innsbruck. ŻAT. Główna kwatera narodowych socjalistów w Berlinie opracowała wyczerpujące „czarne listy“ żydowskich firm, lekarzy, inżynierów, adwokatów, rzemieślników itd. Listy, wydane na wzór przewodników, rozpowszechniane są wśród ludności niemieckiej, która ma bezwzględnie bojkotować wymienione w listach firmy i osoby. Z układu tych list widać, że zostały one opracowane bardzo skrupulatnie przez specjalne sztaby fachowców. Każda dzielnica Berlina podzielona została na „poddzielnice“ (Nachbarschaften), zaś te ostatnie na ulice. Nie-żydowscy mieszkańcy każdego domu otrzymują anonimowo przez pocztę szczegółowy wykaz adresów Żydów okolicznych ulic ze szczególnem uwzględnieniem żydowskich sklepów, lekarzy itd.

Londyńscy profesorzy i studenci przeciwko prześladowaniom Żydów

Londyn. ŻAT. Na uniwersytecie londyńskim odbyło się wielkie zgromadzenie akademickie, poświęcone hitleryzmowi i prześladowaniom Żydów w Niemczech. Z obszernem przemówieniem wystąpił słynny biolog prof. J. B. S. Haldane, który w nader ostrych słowach **potępił hitleryzm i bronił hasła bojkotu towarów niemieckich oraz tych, którzy sprzedają Niemcom.** Prof. Haldane wzywał do niesienia pomocy uchodźcom niemieckim i nawoływał do wzmożonej czujności wobec szerzonych haseł faszystowskich w Anglji. W tym samym duchu przemawiał również prof. Lancelot Hogben.

Uchwalono ostrą rezolucję przeciwko terorowi hitlerowskiemu i wyrażono sympatję ofiarom prześladowań. Wkońcu wybrano komitet, złożony z przedstawicieli studentów i profesorów dla walki z hitleryzmem w kraju. Do komitetu weszli również prof. Haldane, prof. Hogben i prof. John MacMurray.

Jeszcze jeden uczony żydowski podał się do dymisji

(!) **Berlin.** (ŻAT). Ordynarjusz technologji chemicznej i elektrochemji politechniki darmstadtckiej dr. Ernst Berl zwrócił się do władz o przeniesienie go na emeryturę. Prof. Berl został natychmiast **zurlopowany.** Dzieła prof. Berla są bardzo popularne w świecie fachowym. Prof. Berl jest również **autorem szeregu wynalazków w dziedzinie przemysłu celulozy, sztucznego jedwabiu i inn.**

Demonstracje antyżydowskie w Grazu

(!) **Wiedeń.** (ŻAT). **Onegdaj narodowi socjaliści demonstrowali na głównych ulicach Grazu. Demonstracja miała charakter antyżydowski. We wielu sklepach i mieszkaniach żydowskich wybito szyby. Aresztując pewną liczbę narodowych socjalistów, policja przywróciła porządek. Wypadki wywołały panikę wśród ludności żydowskiej, zwłaszcza z powodu eksplozji rzuconych przez hitlerowców bomb gazowych. Na szczęście bomby nie wyrządziły żadnych strat.**

Jedyna możliwość pomocy...

Plan osiedlenia uchodźców z Niemiec w Palestynie

§ Jak już donosiliśmy, powstał w Londynie Zjednoczony Komitet Pomocy dla Żydów-uchodźców z Niemiec. Komitet ma proklamować wkrótce wielką akcję zbiórkową, przyczem część zebranych funduszów ma być oddana na rzecz skolonizowania Żydów niemieckich w Palestynie. W skład Komitetu wszedł także prof. Weizmann, a na czele Komitetu stoją rabin Dr. Herz, Antony i Lionel Rotszyld oraz kilkunastu wybitnych działaczy sjonistycznych w Anglji. Nie znamy narazie planów Komitetu pomocy, ale już dziś nie ulega wątpliwości, iż wysiłki tego komitetu będą szły **w kierunku skoncentrowania akcji pomocy w Palestynie.** Ponieważ w chwili obecnej widoki osiedlenia uchodźców niemieckich w krajach Europy zachodniej lub Ameryki są minimalne, prąd imigracyjny z Niemiec będzie przeważnie zwrócony ku Palestynie i angielski Komitet pomocy będzie prowadził akcję głównie na terenie palestyńskim.

W Palestynie zaś czyni się obecnie wielkie przygotowania w kierunku przyjęcia imigrantów żydowskich z Niemiec. Dotychczasowa liczba przybyszów niemieckich do Palestyny jest nie wielka ale z liczby zapytań i z silnego zainteresowania, jakie wykazują Żydzi niemieccy obecnie dla Palestyny, wynika jasno, że imigracja Żydów z Niemiec przybierze już w najbliższym czasie **charakter masowy.** Żydowskie instytucje palestyńskie czynią oczywiście starania, by umożliwić przybycie imigrantów niemieckich. — Wśród rozmaitych planów, najbardziej aktualnym wydaje się być **plan Weizmanna i Rutenberga,** o którym niedawno już donosiliśmy. — W uzupełnieniu naszych wiadomości o tym planie, cytujemy poniżej głos korespondenta palestyńskiego praskiego organu sjonistycznego — **„Selbstwehr“:**

„Oddawna — czytamy w korespondencji „Selbstwehr“ — dyskutowano o zorganizowaniu, formie, właściwości i kierownictwie **funduszu kolonizacyjnego dla Żydów niemieckich w Palestynie.** Ostatnio znaleziono sposób, który posłuży za podstawę dla rozpoczynającej się obecnie pracy. **Palestyna przystępuje obecnie pierwsza i to w szerokiej mierze, do zebrania funduszów,** a spodziewamy się, że żydostwo na całym świecie pójdzie za tym wzorem. Istnieje w związku z tem szereg wielkich projektów, ale także mnóstwo organizacyjnych problemów. W łączności z ciężką sytuacją Żydów niemieckich okaże się konieczność rozpoczęcia akcji pomocy w rozmaitych krajach. Plany palestyńskie będą stały w łączności z temi akcjami. W rozmaitych kołach wyraża się nadzieję, iż w związku z temi usiłowaniami będzie można podjąć **nowe wielkie plany gospodarcze.** Obok stworzenia **funduszu** dla osiedlenia Żydów niemieckich w **Palestynie** — dla tego celu prawdopdobnie sam **Weizmann** odda się do dyspozycji — **planuje Rutenberg utworzenie towarzystwa kolonizacyjnego, zbudowanego na szerokiej podstawie, do którego** mają być pozyskane rozmaite sfery, nawet **takie,** które dotąd stały zdala od Palestyny. O szczegółach planów, które dziś osłonięte są **jeszcze** mgłą, zawcześnie byłoby już mówić. **Myśli się o wielkich zakupach gruntów, o koncesjach, o rozszerzeniu istniejących kolonij, o stworzeniu nowych kooperatyw dla umożliwienia pracy w miastach, o rozszerzeniu przemysłu i t. d. i t. d. Jest rzeczą pewną, że w tej chwili istnieją wielkie możliwości“.**

Często przy sposobności omawiania planu Weizmanna i Rutenberga powtarza się nazwa przyszłego terenu kolonizacyjnego. Chodzi tu podobno przedewszystkiem **o zdobycie wielkiej doliny Hule,** najżyźniejszej doliny w Palestynie. Kilka ciekawych szczegółów o tej dolinie ogłasza hebrajski tygodnik **„Baderech“.** Wedle „Baderech“, Weizmann podjął wielką myśl i potężny plan wyzwolenia i nabycia tej doliny. Obejmuje ona **75 000 dunamów ziemi, która jest obecnie własnością rządu, a która nadaje się doskonale dla gospodarki intensywnej (pomarańcze i t. p.),** oraz 100.000 dunamów, które wymagają odwodnienia, a są własnością pewnego Araba syryjskiego. Grunty te można z łatwością nabyć i stworzyć tam nowy świat pracy i nowe, kwitnące osiedla. Z dużej sumy, potrzebnej do nabycia tej ziemi, **znajduje się już w rękach Weizmana znaczna część pieniędzy.** Dla zdobycia reszty sumy wyjeżdża obecnie Weizmann do Stanów Zjednoczonych. Akcję w sprawie Hule łączy się znowu z **nazwiskiem wielkiego kolonizatora Palestyny, Edmunda Rotszylda,** którego syn przebywał niedawno w Palestynie i konferował z Weizmannem. Wedle pogłosek, kursujących w Palestynie, rząd tylko wówczas udzieli koncesji na obszar Hule, jeżeli Żydzi wezmą na siebie obowiązek odwodnienia całego obszaru. Warto zauważyć, że jest to obszar pustynny, **prawie niezamieszkały, bagnisty,** ale przytem **bardzo żyzny.** Nabycie tego obszaru przez Żydów miałoby **decydujące znaczenie dla przyszłości kolonizacji żydowskiej w Palestynie.**

Obecnie toczą się narady głównie w Londynie nad problemem osiedlenia Żydów niemieckich w Palestynie. Prawdopodobnie już w najbliższym czasie dowiemy się o szczegółach akcji pomocy i o jej organizacji.

Demonstracja przeciwko adwokatom-Żydom we Frankfurcie

(;) **Frankfurt.** (ŻAT). Przed gmachem sądu we Frankfurcie zebrał się tłum złożony z kilkuset osób, który wznosił okrzyki przeciwko dopuszczeniu adwokatów-Żydów do sądów. Pewna grupa demonstrantów wtargnęła do pokoju adwokatów. Straż A. A. usunęła demonstrantów, poczem został przywrócony porządek.

Petycja organizacyj żydowskich w Belgji do Ligi Nar.

(;) **Bruksela.** (ŻAT). Wszystkie czołowe organizacje i instytucje żydowskie w Belgji wystosowały petycję do Ligi Narodów w sprawie sytuacji Żydów w Niemczech. Liga Narodów proszona jest o podjęcie odpowiednich kroków celem restytucji równouprawnienia Żydów niemieckich.

Import mięsa koszernego do Niemiec

Kopenhaga. ŻAT. Dzięki interwencji rządu duńskiego władze hitlerowskie cofnęły projekt wprowadzenia zakazu importu koszernego mięsa. Mięso koszerne jest prawie wyłącznie importowane z Danji. W interwencji swej rząd duński powołał się na duńsko-niemiecki układ handlowy, przewidujący import mięsa do Niemiec z Danji. W ostatnich dniach zostały też w Berlinie i innych miastach ponownie uruchomione restauracje żydowskie, nabywające koszerne mięso z Danji.

ODPOWIEDZI REDAKCJI.

(—) **„RADIO 160“:** Owszem, — podanie należy wnieść do Dyrekcji poczt.

(—) **STAŁY CZYTELNIK, ŻABNO:** Może Pan prosić pocztę o adres właściciela konta czekowego.

(—) **WIERSZ „CZY ZNASZ?“** — nie do druku.

Po XIV. Konferencji Krajowej

Wytyczne polityki sjonistycznej

Tezy referatu dra Ign. Schwarzbarta

(—) Poniżej podajemy uchwalone przez XIV. Konferencję Sjonistów Zach. Małopolski i Śląska, w formie rezolucji, tezy referatu dra Ign. Schwarzbarta:

I.

1) Radosne postępy odbudowy Żydowskiej Palestyny ostatnich lat i dominująca rola prastarej Ojczyzny naszej w obecnej przełomowej chwili narodu żydowskiego jako kraju wolności duchowej i głównego centrum imigracyjnego dla narodu żydowskiego, jako kraju w którym tworzy się nowy typ Żyda, potwierdzają

słuszność i realność idei sjonistycznej.

Organizacja sjonistyczna stała i stoi na stanowisku, iż sjonizm wypływa z najgłębszej konieczności historycznej narodu żydowskiego i czerpie swe siły rozpęd i wiarę w przyszłość z etycznej politycznej i gospodarczej potrzeby narodu żydowskiego.

Obecna sytuacja społeczeństwa żydowskiego w Niemczech oznacza ostateczne bankructwo idei zacierania i negowania istnienia narodu żydowskiego, jako swoistej i odrębnej, na łączności historycznej opartej społeczności, — idei głoszonej przez asymilację. Stwierdzają te wypadki głoszoną przez sjonizm

prawdę o wspólnocie losu narodu żydowskiego

i płynących z tej wspólnoty losu nakazów budowania nowej przyszłości narodu żydowskiego, w zwartym i zjednoczonym wysiłku.

Wychodząc z objektywnego faktu rozproszenia narodu żydowskiego wśród państw i narodów świata, głosił Teodor Herzl, że kwestja żydowska, która w lwiej swej części ma być pozytywnie rozwiązana przez sjonizm i sprawiedliwe ustosunkowanie się państw i narodów do mniejszości żydowskiej, jest

zagadnieniem politycznem o międzynarodowym charakterze.

Deklaracja Balfoura i wstępne postanowienia mandatu palestyńskiego, zatwierdzone przez kilkadziesiąt państw, potwierdziły ten międzynarodowy charakter kwestji żydowskiej. Chwila obecna, w której ponownie, jak już tylekroć w ciągu dziejów oświetlona została cała groza sytuacji narodu żydowskiego, wymaga z szczególnym naciskiem ponownego rozwinięcia kwestji żydowskiej w jej nasileniu międzynarodowo- politycznem przed forum państw cywilizowanych i narodów, a w szczególności wobec państwa mandatowego, celem uzyskania w wyższym stopniu niż dotychczas

czynnego poparcia politycznego i moralnego wysiłków sjonizmu,

zmierzających do odbudowy żydowskiej Palestyny i oparcia stosunków państw i narodów do mniejszości żydowskiej na zasadach pełnej politycznej, społecznej i narodowo- kulturalnej sprawiedliwości

Konferencja wzywa najwyższe instancje ruchu sjonistycznego w obecnej chwili do tej intenzywnej akcji politycznej, a naród żydowski do jej ofiarnego, wytrwałego i solidarnego poparcia.

2) Odbudowa żydowskiej Palestyny

aż do rozmiarów pełnej suwerenności narodu żydowskiego w odbudowanej ojczyźnie

rozwijać się jednak może skutecznie tylko wtedy, jeśli równolegle z walką polityczną kroczyć będzie **systematyczna praca kolonisacyjna**, oparta przedewszystkiem na skoncentrowanym wysiłku i ofiarności narodu żydowskiego, a przedewszystkiem jego części sjonistycznej. Dlatego też chwila obecna wymaga równocześnie i w równej mierze wysiłku całego narodu żydowskiego, w dziedzinie odbudowy kraju we wszystkich kierunkach. Między pracą polityczną a pracą kolonizacyjną istnieje stosunek równorzędnej zależności i wzajemnego uzupełniania się, tak, iż żadna z tych dziedzin pracy nie śmie być zaniedbana.

3) W planowym systemie dzieła odbudowy

czynniki pracy i kapitału stanowią równolegle warunek postępu tej odbudowy i środek do uzyskania większości żydowskiej w Palestynie.

Oba czynniki funkcję tę spełnić mogą twórczo pod kątem widzenia idei sjonistycznej tylko wtedy, jeśli społem służyć będą interesom całego narodu i jeśli tym interesom się podporządkują. Kapitał winien z tego powodu w całej rozciągłości uwzględnić postulat pracy żydowskiej w Erec i respektować zdobyte prawa robotnika żydowskiego jako pioniera tworzącego nową Palestynę. Robotnik żydowski zaś uwzględnić winien warunki produkcji rolniczej i przemysłowej w kraju, dostosowując w ramach swej ludzkiej egzystencji postulaty swe w okresie budowania kraju do tychże warunków. Z tych właśnie względów walka klasowa między kapitałem a pracą, z którejkolwiek strony prowadzona, **sprzeczna jest z interesami narodowej odbudowy kraju** i dlatego też konflikty między nimi winny być przez neutralną instancję narodową, gwarantującą objektywizm wobec obydwu stron, regulowane i rozstrzygane.

4) Doświadczenie ostatnich lat 30 wykazało, iż kolonizacja przy pomocy elementu chalucowego stworzyła trwałe fundamenty obecnego naszego stanu posiadania w Palestynie. Ta praca ma przed sobą jeszcze nieprzejrzane pole tak w zachodniej jak i wschodniej Palestynie. Dlatego też

rola funduszów narodowych, jakoto Keren Hajesod i Keren Kajemeth, jest twórcza i wielka.

Bez tej kolonizacji, przejętej duchem pionierstwa, zdobycie kraju i zakorzenienie w nim elementu żydowskiego jest nie do pomyslenia. Z tych powodów wszelka propaganda mająca na celu osłabienie znaczenia tych funduszów dla procesu odbudowy kraju, zasługuje na potępienie. Konferencja wzywa **do spotęgowania akcji na Keren Hajesod i Keren Kajemeth.**

5) Struktura społeczna społeczeństwa żydowskiego w krajach rozproszenia, okoliczności iż odbudowa Palestyny ma być również w części sanacją nędzy żydowskiej, fakt, iż Palestyna jest ojczyzną narodu całego, fakt, iż tak względy polityczne jakoteż wewnętrzno palestyńskie nakazują zwiększenie tempa odbudowy — wszystko to czyni koniecznem zachęcanie i popieranie imigracji i osiedlania się w Palestynie elementu, który objęty jest ogólnikowem mianem

„stan średni“ i „inicjatywa prywatna“.

Podobnie jednak jak leży w interesie odbudowy kraju, aby element chalucowy przejęty był zasadą narodowej a nie klasowej chalucijuth, tak także jest słusznym postulatem, aby kolonizacja stanu średniego, tworzenie pozycyj gospodarczych przez średni i wielki kapitał w dziedzinie rolnictwa przemysłu i handlu, przejęty był ideologią narodowej chalucijuth i dla niej ponosił ofiary. Gdzie to jest możliwe, winna także ta kolonizacja stać pod kontrolą instancyj narodowych, a **działalności podobne jak spekulacja ziemią winny być jako antyspołeczne potępione i przez odpowiednie środki skutecznie zwalczone.**

6) Wobec faktu wielkiej różnorodności żydowskiego elementu imigracyjnego, wobec faktu coraz częstszych

objawów nietolerancji międzypartyjnej

wśród jiszuwu palestyńskiego i rozprzężenia kultury politycznej między stronnictwami żydowskiemi, w szczególności między lewicą a obozem rewizjonistycznym — konferencja uważa za swój obowiązek podnieść głos potępienia przeciwko tym objawom z którejkolwiekbądź strony pochodzą i ostrzec przed skutkami tego stanu.

7) Konferencja z żalem stwierdza, iż ostatni przydział certyfikatów na półrocze kwiecień— październik 1933, nie uwzględnia należycie ani sytuacji wytworzonej w krajach rozproszenia ani też potrzeb i warunków rozwoju Palestyny. Konferencja przypomina uchwały XVII Kongresu sjońskiego w sprawie reformy ustaw imigracyjnych, w myśl których wolna żydowska imigracja do Palestyny pod kierownictwem i regulowaniem

---

ecital taneczny Judyty Berg

(!) Gdy przed kilku miesiącami zgłosiła się we Warszawskim Związku Żydowskich Literatów i Dziennikarzy młoda osóbka i przedstawiła się jako tancerka Judyta Berg, prosząc, by jej urządzono w lokalu Związku wieczór taneczny, nie chciano z początku nawet z nią mówić. Lokalu jej jednak udzielono, ponieważ wstawił się za nią Henoch Kon, znany muzyk żydowski, jeden z tej licznej gromady, należycie u nas w Polsce niedocenianych ludzi. A po pierwszym popisie tanecznym urządził jej tensam Związek Literatów już na własną rękę recital taneczny w sali Konserwatorjum Warszawskiego. Okazało się bowiem, że Judyta Berg jest tancerką pełną fantazji, pomysłowości, głębokiej intuicji artystycznej i oryginalnej stylizacji rzeczywistości żydowskiej. Śmiało można twierdzić, że Judyta Berg wypełni lukę w tej u nas dotychczas tak odłogiem leżącej dziedzinie sztuki tanecznej, uzdrowi naszą żydowską choreografję, która była niestety zawsze „chorą grafją“...

Taniec jest zdaje się najtrudniejszą dziedziną sztuki. Zasięg słowa, zwłaszcza wypowiadanego z estrady, jest wcale rozległy, muzyka ma fanatycznie oddaną sobie gromadę wtajemniczonych, plastyka o wiele też łatwiej trafić może do wrażliwości konsumenta i liczyć przytem też może na nagminny snobizm. Taniec nie może nigdy być tak popularny, albowiem liczyć może tylko na widza obdarzonego już z natury wrodzonem poczuciem rytmu i posiadającego oko wrażliwe na piękno plastyczne. Taniec łączy więc w sobie i muzykę i plastykę w jedną całość, a publiczność posiadająca te właściwości, jest stosunkowo bardzo rzadka. Zresztą taniec rozwija się u narodów, u których religja związana jest z tysiącletnim rytuałem — w skład tego rytuału wchodzi bowiem i taniec, — oraz u społeczeństwa o zróżnicowanym ceremonjale towarzyskim. Żydowska religja nigdy nie miała skostniałego rytuału, bo chociaż ściśle unormowane jest życie pobożnego Żyda, nigdy jednak nie zamknięto mu bezpośredniej drogi do Boga, a o ceremonjale towarzysko-społecznym u Żydów nawet mowy niema, względnie lekkie są tylko tego ceremonjału nawarstwienia. Dlatego żydowskie tańce charakterystyczne powstały na tle chasydyzmu, który był rewoltą uczucia przeciwko skostniałemu intelektowi żydowskiemu, oraz w obrębie tradycyjnego już wesela żydowskiego.

Trudną więc miała drogę Judyta Berg, szukając wyrazu dla charakterystycznego tańca żydowskiego. „Urodziłam się już chyba tancerką już w szkole tańczyłam, ale taniec, że tak powiem, abstrakcyjny nie dawał mi nigdy zadowolenia — opowiadała mi pani Berg. „Ukończyłam wprawdzie normalną szkołę taneczną, a potem kształciłam się u największej mistrzyni europejskiej sztuki tanecznej u Mary Wiegmann, ale czułam w sobie wciąż rytm żydowski i marzyłam o stworzeniu stylu tańca żydowskiego“.

Czy to się jej w zupełności udało? Napewno jeszcze nie, napewno jeszcze dużo wody we Wiśle upłynie, zanim się uda młodej tancerce ten sen zrealizować, ale to, co nam pokazała, jest bardzo poważną zapowiedzią. Taniec jej nie posiada ni cienia akrobatyki, ani odrobiny efekciarstwa. Nic tu nie jest obliczone tylko na efekt, a najmniejszy ruch podporządkowany jest świadomej woli twórczej. Ma się wrażenie, że jej sztuka nie jest zawieszona nad próżnią, nie jest niejako sztuką abstrakcyjną, stwarzającą piękne arabeski formy dla samej tylko formy, bo każdy jej taniec ma w sobie zawartą jakąś perspektywę, wyrasta jak gdyby ze środowiska społecznego, a nie jest litylko kaprysem indywidualnym dużego talentu. Tańczy wprawdzie tylko przed kotarami, ale wyczuwamy mimowoli w każdym jej tańcu jakieś dekoracje, wyrasta przed nami jakieś tło, widzimy jakieś ulice żydowskie, słyszymy rytm życia żydowskiego. Pani Berg tańczy sama jedna, a jednak nie można się oprzeć wrażeniu, że jej taniec jest raczej tańcem zesp

Z BARBARZYNCAMI HITLEROWSKIMI NIE PROWADZIMY INTERESÓW!

KOMITET ŻYDOWSKICH ORGANIZACYJ GOSPODARCZYCH W KRAKOWIE

ze strony Agencji Żydowskiej jest podstawą odbudowy Żydowskiej Siedziby Narodowej i wzywa Egzekutywę Światowej Organizacji Sjonistycznej do energicznego kontynuowania wysiłków **celem zmiany dotychczasowych utrudniających i zacieśniających rozporządzeń imigracyjnych,** a to w myśl punktu 2 uchwał XVII Kongresu sjonistycznego w sprawie reformy ustaw imigracyjnych.

8) Konferencja uważa, iż nadeszła chwila, w której

naród żydowski w stopniu o wiele wyższym niż dotychczas winien czynnie poprzeć wysiłki organizacji sjonistycznej,

jako organizacji tego ruchu, która najtrafniej przewidziała drogi rozwiązania kwestji żydowskiej. Dlatego zwraca się konferencja do społeczeństwa żydowskiego naszej dzielnicy, **by tłumnie wstępowała w szeregi czynnych współpracowników i członków organizacji sjonistycznej.**

9) Z ubolewaniem stwierdza konferencja, iż rozszerzenie Agencji Żydowskiej przeprowadzone w r. 1929 niestety nie spełniło nadzieji pokładanych **w tym akcie, ani pod względem** organizacyjnym **ani pod** względem materjalnym. Z tego względu **konferencja przyłącza się do uchwały Komitetu Wykonawczego Organizacji Sjonistycznej powziętej w lipcu 1931, a podkreślającej**

potrzebę zreorganizowania zasad, na których opiera się rozszerzenie Agencji Żydowskiej.

Konferencja wyraża zapatrywanie, iż najbardziej celowym i najbardziej chwili obecnej odpowiadającym środkiem rozszerzenia Agencji Żydowskiej **jest wielka zorganizowana propaganda Organizacji Sjonistycznej wśród wszystkich warstw narodu żydowskiego celem ich pozyskania dla organizacji sjonistycznej.**

II.

1) Konferencja ponownie daje wyraz przekonaniu, iż zorganizowanie ogólnych sjonistów wszelkich odcieni

w jednolitym Związku Światowym Ogólnych Sjonistów

jest nakazem chwili i popiera w całej pełni wysiłki kierownictwa Związku zmierzające do tego celu.

2) Konferencja uznaje program uchwalony na **konstytuującej konferencji Światowego Związku Ogólnych sjonistów w lipcu 1931, za swój.**

3) Konferencja uchwala, że lista Egzekutywy Organizacji sjońskiej dla zach. Małopolski i Śląska przy wyborach na Kongres XVIII nazywać się będzie listą Związku Światowego Ogólnych Sjonistów i wybrani z tej listy delegaci winni dążyć na kongresie do stworzenia zwartego klubu wszystkich ogólnych sjonistów, których obowiązuje zasada większości.

4) **Konferencja uchwala, iż konsolidacja obozu ogólno- sjońskiego w Związku Światowym Org. Sj. na XVIII Kongresie potrzebną jest tak w interesie** ogólnych sjonistów jakoteż sjońskiego ruchu światowego.

5) Konferencja wyraża zapatrywanie, iż Związek Św. Org. Sj. dążyć winien na XVIII Kongres się w miarę możności do utworzenia

szerokiej koalicji stronnictw,

które uznały zawsze jedność, jednolitość i dyscyplinę Światowej Organizacji Sjonistycznej i Kongresu Sjonistycznego bez zastrzeżeń. Obecna bowiem chwila przełomowa, wymagająca od ruchu sjonistycznego niezwykłych wysiłków i odpowiedzialności za losy narodu żydowskiego, wymaga wyłączenia z walki stronnictw spornych kwestyj drugorzędnych i złączenia tych stronnictw w wielkiej koalicji narodowej służącej realizacji centralnego zadania dziejów żydowskich, jakiem jest dziś w stopniu jeszcze wyższym niż kiedykolwiek odzyskanie Palestyny dla narodu żydowskiego.

6) Konferencja wzywa Kierownictwo Związku Światowego Org. Sj., by celem przygotowania podłoża do takiej koalicji poczyniła **należyte kroki** jeszcze przed kongresem.

7) Z dumą i pełnem **uznaniem spogląda Konferencja na**

wzrost kadr młodzieży ogólno- sjońskiej

w ostatnim okresie, Upatruje ona w **młodzieży tej** gwarancję ciągłości pracy i misji **ogólnego sjonizmu**, jako czynnika harmonji i syntezy **twórczych** elementów narodu przy odbudowie **kraju.**

8) Konferencja uważa bardziej zwarte **zorganizowanie ogólno- sjońskiej młodzieży akademickiej** na zasadach programu ogólno-sjońskiego **za rzecz** konieczną i wzywa Egzekutywę, by **zagadnieniu** temu poświęciła baczną uwagę.

9) Konferencja uważa, że jak dotąd tak i **nadal** potrzebnem jest **czujne zwalczanie wpływów i zakusów komunizmu wobec społeczeństwa żydowskiego i jego młodzieży.**

* * *

Dalsze rezolucje Konferencji podamy w numerze jutrzejszym.

wym, że nosi na swem czole stygmat społeczny, czy to będzie suita dziecięca, czy też pieśń chasydzka, albo motyw palestyński, albo taniec na temat „Odwiecznego pytania“, lub taniec ucieleśniający szlifowanie intelektu żydowskiego — wszędzie i zawsze jej taniec wybiega poza ramy jednostki, usiłując stać się wyrazem duszy zbiorowej. Życzyłbym z całego serca młodej artystce, której występ tak prawdziwą sprawił nam satysfakcję artystyczną, by na dłuższy czas wyjechała do Palestyny i wchłonęła w siebie rytm pracy żydowskiej, odrodzenia naszego narodowego, bo wówczas taniec jej stanie się sztuką naprawdę dojrzałą. Młoda ta artystka jak Anteusz musi piędzią swą dotknąć się ziemi, by jej talent wspaniałym zakwitnął kwiatem.

Na szczęście znalazła niezwykle czynnego i subtelnego opiekuna w osobie Henocha Kona, tego muzyka o sercu i duszy nawskróś żydowskiej, który nawet wtedy, kiedy układa skoczną piosenkę przeplata ją zadumą i melancholją żydowską, którego fantazja twórcza jest niewyczerpaną krynicą motywów żydowskich.

Dziś, gdy przed światem hitlerowszczyzna gra obłędną sarabandę nienawiści i barbarzyństwa, były te dwa wieczory tańca żydowskiego chwilą wypoczynku i źródłem jakiejś niewysłowionej rozkoszy.

M. K.

W Anglji — o położeniu Żydów niemieckich

Londyn (ŻAT) Pod przewodnictwem p. Neville Laski otwarta została miesięczna sesja „Board of Deputies“. Po otwarciu odczytano sprawozdanie „Joint Foreign Committee“ o sytuacji Żydów w Niemczech. Sprawozdanie omawia również sytuację Żydów w kilku innych krajach europejskich. Sprawozdanie głosi: Anty-żydowski program narodowych socjalistów realizowany był w okresie sprawozdawczym z niesłabnącą siłą. Żydzi systematycznie są eliminowani z życia duchowego, gospodarczego i politycznego w Niemczech. Ukazały się dekrety, które skierowne są przeciwko żydowskim lekarzom, prawnikom, profesorom i urzędnikom. Wywierany jest nacisk administracyjny, aby wyprzeć Żydów ze wszystkich ważniejszych pozycji życia gospodarczego, dziennikarstwa i sportu. Przyszłość Żydów niemieckich zasłonięta jest ciężkiemi chmurami i nie widać żadnego jaśniejszego promienia.

Sprawozdanie donosi dalej o akcji pomocy uchodźcom żydowskim z Niemiec i wylicza szereg kroków podjętych przez „Joint Foreing Committee“, jak organizowanie wieców protestacyjnych w całej Anglji, służba informacyjna jakoteż telegram wysłany do Wysokiego Komisarza Palestyny z żądaniem powiększenia do maximum liczby certyfikatów dla uchodźców żydowskich z Niemiec.

Sprawozdanie Joint Foreign Committee zaznacza też, iż zwycięstwo i utrwalenie się regime'u hitlerowskiego w Niemczech wywarło pewien wpływ również w krajach przyległych. W Austrji wytworzyła się niebezpieczna sytuacja naskutek wzmożonej agitacji narodowych socjalistów. W Polsce wykazują narodowi demokraci wzmożoną akcję antyżydowską, która doprowadziła do ekscesów w Łodzi, w powiecie żywieckim, Małopolsce i innych miejscowościach. W związku z tem „Obwiepol“ rozwiązany został w całej Polsce.

W Rumunji cuziści prowadzą spotęgowaną agitację antyżydowską, wzmógł się też bardzo ruch narodowo-socjalistyczny. W związku z tem doszło do rozruchów w Czerniowcach, które stłumione zostały przy pomocy wojska. Rząd węgierski uznał za wskazane wydać zakaz uniformów hitlerowskich i znaku swastyki.

Po sprawozdaniu rozwinęła się ożywiona dyskusja, w której wzięło udział wielu członków „Board of Deputies“

Do Gmin, Organizacyj i Stowarzyszeń Żydowskich!

(!) Poniżej podajemy jeszcze raz (gdyż poprzedni tekst został wskutek błędów drukarskich zniekształcony) osnowę telegramu w języku francuskim, jaki gminy żydowskie oraz wszystkie organizacje społeczne i stowarzyszenia żydowskie w Polsce powinny wysłać bezzwłocznie do Ligi Narodów w Genewie dla poparcia petycji Koła Żydowskiego w sprawie prześladowania Żydów w Niemczech:

„Conseil de la Societe des Nations, Geneve.

La communaute juive (albo: Societe, Union etc.) soussignee **se joint a la petition du Club Juif a la Diete de Republique Polonaise.“**

(Następuje nazwa gminy, organizacji lub stowarzyszenia.)

Ryzykowny wywód p. Mackiewicza

(!) W niedzielnym numerze wileńskiego „Słowa“ zamieszcza pos. Cat-Mackiewicz obszerny artykuł o stosunku hitlerowców do Polaków w Niemczech. P. Mackiewicz dowodzi, że hitlerowcy nie prześladują mniejszości polskiej. Związek Polaków w Niemczech „nie miał ani jednego meldunku (poza znanym napadem we Wrocławiu), aby gdzieś Polaka pobito, aby gdzieś urządzono pogrom ludności polskiej, co przecież w stosunku do Żydów zdarzyło się w dużej ilości wypadków“. Co się tyczy zajścia ze studentami polskimi we Wrocławiu — pisze p. Mackiewicz — to „Niemcy wydali w tej sprawie specjalny komunikat przepraszający, czego w stosunku do żadnej awantury żydowskiej nie uczynili“.

To wybielanie hitlerowskich Niemiec przez p. Mackiewicza nastręcza sposobności do bardzo wielu refleksyj. Polaków jest w Niemczech znacznie więcej niż Żydów. Żydów jest mniejwięcej 600.000, Polaków wedle oficjalnej statystyki 803.405 dusz, sami zaś Polacy zamieszkali w Niemczech twierdzą, że w Niemczech żyje ponad 1.100.000 Polaków. O ile idzie o moment „rasowy“ — a na ten moment kładzie hitlerowska raison d'etat największą wagę — to p. Mackiewicz chyba wie, że hitlerowcy nie cenią „rasy“ słowiańskiej o wiele wyżej niż żydowską. Mniejsza jednak o to wszystko. Możliwe, że hitlerowcy chcą żyć z mniejszością polską w Niemczech w zgodzie. Może spodziewają się, iż da się ona zwolna zasymilować. Ale i to nie jest istotne. Osią i istotą stosunku Niemiec do Polski **nie** jest problem mniejszościowy, tj. ani Polaków w Niemczech ani Niemców w Polsce, lecz kwestja Górnego Śląska, Pomorza — **„korytarza“ polskiego.** Przesuwanie zagadnienia na inne tory — jak to czyni p. Mackiewicz — **nie rozjaśnia problemu polsko-niemieckiego, lecz zaciemnia go i zamazuje.**

PRZEGLĄD GOSPODARCZY

Kto odpowiada za podatek lokatorski?

Ważne orzeczenie Sądu Najwyższego

(;) Przed dwoma laty wystąpiła N. N. przeciw Skarbowi Państwa ze skargą o wyłączenie ruchomości jej własnością będących a zajętych celem ściągnięcia podatku od lokali, wymierzonego jej mężowi. Sąd grodzki miejski we Lwowie wyrokiem z dnia 5. 12. 1932, Lcz. XIII. C. 918/31 oddalił powódkę N. N. z żądaniem skargi, uzasadniając swoje orzeczenie tem, że „okoliczność, iż jedynie mąż powódki figuruje na wykazie zaległości, jako zobowiązany, nie przesądza wcale faktu, iż również powódka jest do zapłaty tego podatku zobowiązana". Wedle zdania sędziego nietylko „lokator" jest zobowiązany do zapłaty podatku od lokali, ale wszystkie osoby, które lokal „zajmują", z wyjątkiem tych, które ustawa wyraźnie wymienia. „Skoro zatem powódka wraz z mężem przedmiotowe mieszkanie zajmują, to winna jest zapłacić podatek lokatorski, a formalnym zarzutem, iż na wykazie zaległości jej nazwisko nie figuruje, nie może się bronić, wobec powyższych wywodów".

Wskutek wniesionej apelacji Sąd okręgowy we Lwowie wyrokiem z dnia 21. 6. Lcz. U. Bc. 571/32 zmienił wyrok I. instancji i dał miejsce żądaniu skargi, uzasadniając orzeczenie, jak następuje: „Sąd procesowy nie miał na podstawie wyników sporu uzasadnionej podstawy do zastosowania w danym wypadku postanowienia art. 1 ust. 2 ustawy o podatku od lokali, gdyż wykaz zaległości w państwowym podatku od lokali odnosi się jedynie do męża powódki N. N. i tylko przeciw niemu wdrożono postępowanie egzekucyjne, a więc tylko on jest obowiązany do zapłaty powyższego podatku. Zapatrywanie prawne Sądu I instancji... jest mylne, gdyż powódka mieszkania tego nie zajmuje na podstawie samoistnego jakiegoś tytułu prawnego, a jedynie przebywa w tem mieszkaniu, jako domownika lokatora tego mieszkania, wobec czego postanowienie par. 1 powołanej wyżej ustawy do niej nie może się odnosić, postanowienie zaś z par. 1101 u. c. nie może być w drodze analogji stosowane, gdyż odnosi się ono wyłącznie do odpowiedzialności za zaległy czynsz najmu".

Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 16. 3. 1933 Nr. C. II. Rw. 91/33 postanowił rewizji pozwanego Skarbu Państwa **nie uwzględnić**, uzasadniając swe orzeczenie jak następuje: „Powódka udowodniła, że na ruchomościach zajętych egzekucyjnie u N. N. w celu ściągnięcia zaległego podatku od lokali przysługuje jej prawo własności, zatem prawo, które wedle par. 37 o. e. czyni egzekucję na tych ruchomościach niedopuszczalną. Pytanie czy powódka N. N. obowiązaną jest według art. 1 ust. 2 ustawy z 2. 8. 1926 N. 94 poz. 550 Dz. U. P. do uiszczenia podatku od lokali przypisanego jej mężowi N. N. nie ma dla oceny prawnej tego sporu istotnego znaczenia, skoro powódce takiego podatku nie wymierzono, ani też egzekucji przeciw niej nie skierowano. Pozatem jest to pytanie, którego rozstrzygnięcie nie należy do właściwości sądów (art. 7 i 8 powołanej ustawy). Pogląd rewizji jakoby ustawodawca opierając wymiar podatku na wysokości opłacanego czynszu, chciał wyposażyć go w ten sposób w przywileje, z których korzysta według ustawy cywilnej czynsz najmu, nie znajduje uzasadnienia w przepisach powołanej ustawy, brak zatem słusznej podstawy do stosowania w drodze analogji przepisu par. 1101 u. c. skoro rzeczowej odpowiedzialności ruchomości, znajdujących się w lokalu podlegającego podatkowi, nie ustanowiono. Rewizja zatem nie mogła odnieść skutku".

—o-o-o—

Wszechpolski zjazd organizacyj drobnych kupców

(;) Celem omówienia szeregu spraw, dotyczących obecnej sytuacji gospodarczej w kraju odnośnie do drobnych kupców w szczególności celem zajęcia stanowiska wobec aktualnych obecnie kwestyj gospodarczych i ustaw, egzekutywa Centralnego Związku Drobnych Kupców w Warszawie postanowiła zwołać zjazd krajowy organizacyj drobnych kupców na 4 i 5 czerwca do Warszawy. Zjazd połączony też będzie z uroczystościami z okazji jubileuszu 15-lecia związku Drobnych kupców. Jak wynika z wiadomości, które nadeszły do Centrali, zjazd wywołał żywe zainteresowanie w ośrodkach prowincjonalnych. Przeszło 300 oddziałów zapowiedziało już swój udział w zjeździe. W zjeździe uczestniczyć też będą przedstawiciele organizacyj drobnych kupców zagranicą.

Zjazd stanowić będzie równocześnie imponującą manifestację protestacyjną przeciwko barbaryzmowi hitlerowskiemu w Niemczech. Mają też być nakreślone wytyczne dalszej akcji Centrali w zakresie bojkotu gospodarczego hitlerowskich Niemiec.

Uwzględniając prośbę Centralnego związku drobnych kupców, Ministerstwo Komunikacji pismem z dnia 5 bm. przyznało delegatom na zjazd 50 procent ulgi na kolejach.

Będzie nowy podatek?

(;) W okresie od 1920 do 1925 istniał w Polsce podatek od przedmiotów zbytku. Ściąganie tego podatku zakończyło się kompletnem fiaskiem. Podatek pomyślany był wadliwie, obejmował przedmioty, które nigdy zbytkiem nie były i wobec tego zaprzestano ściągać haracz.

W poszukiwaniu nowych źródeł fiskalnych w kołach rządowych zaczyna się obecnie omawiać sprawę pobierania nowego podatku od przedmiotów zbytku. Chodzi przedewszystkiem o definicję objektów opodatkowania. Zróżniczkowanie zależne jest nietylko od tego, ile dany przedmiot kosztuje, dla jakiego celu służy, ale także kto taki przedmiot posiada. Tak więc samochód dla właściciela taksówki lub nawet dla lekarza, jeżdżącego na wizyty nie jest przedmiotem zbytku. Fortepjan dla grającego stanowi inną wartość niż np. dla posiadacza salonu dla gości, który nigdy na instrumencie nie gra. Posiadacz Stradivariusa posiada zbytek tylko wówczas o ile kupił drogocenne skrzypce ze względów snobistycznych.

Sprawa podatku od przedmiotów zbytku jest obecnie badana w szczegółach. Wysokość opodatkowania ma być zróżniczkowana.

Czy inkasenci są pracownikami umysłowymi?

(;) Minister opieki społecznej zatwierdził tezę, ustaloną przez komisję międzyparlamentarną w sprawie zaliczenia inkasentów do kategorji pracowników umysłowych.

Teza ta brzmi: „Za pracowników umysłowych w rozumieniu pkt. 6 art. 2 dekretu o umowie pracy pracowników umysłowych z dnia 16 marca 1928 r., oraz w myśl kpt. 6 art. 3 dekretu o ubezpieczeniu pracowników umysłowych z 24 listopada 1927 r., należy uważać tych inkasentów, którzy obliczają należności, wystawiają rachunki i inkasują należności, wystawiają pokwitowania i sporządzają wykazy dzielnicowe lub okresowe zainkasowanych należności, oraz tych, którzy, chociaż otrzymują gotowe rachunki i kwity jednak upoważnieni są przez pracodawców do modyfikowania tych rachunków i kwitów, do rozkładania należności na raty, oraz do układania się z dłużnikami co do spłaty należności.

Przeciw kaucjom

(;) Pobieranie kaucyj od angażowanych pracowników, zwłaszcza w zawodzie gastronomicznym jest wciąż przedmiotem rozważań sądów. Brak odpowiednich przepisów o tego rodzaju poborach pieniężnych daje się dotkliwie odczuwać. W tej sprawie odbywają się obecnie konferencje ministerjalne.

Ustanowiony ma być tryb pobierania wszelkiego rodzaju kaucyj. Chodzi o zabezpieczenie ich. Kaucje pobierane dla zwiększenia kapitału obrotowego przedsiębiorstwa nie są więcej kaucjami, a zwykłą pożyczką. To też nazywanie takich pożyczek kaucjami stanowi przestępstwo, polegające na wprowadzaniu pracownika w błąd. Ponadto operowanie kaucjami, ryzykowanie obcemi pieniędzmi jest niedopuszczalne.

Gotówka kaucyjna będzie musiała być ulokowana w banku lub w papierach pupilarnych, względnie w organizacji samorządu gospodarczego.

Kompromis w kartelu przędzalń bawełnianych

(;) Na dzień 18 bm. zwołane zostało specjalne nadzwyczajne zebranie członków kartelu przędzalników bawełnianych w Łodzi. Na zebraniu tem rozpatrzony zostanie zatarg, jaki powstał na terenie kartelu przez wystąpienie 11 firm. Przędzalnie te złożyły na ręce zarządu kartelu jednobrzmiące listy o swem wystąpieniu z powodu rozbieżności zdań co do sposobu normowania stanu uruchomienia przędzalń bawełnianych. Według opinji przemysłu bawełnianego w związku z interwencją czynników miarodajnych zatarg ten załatwiony zostanie kompromisowo po uzgodnieniu stanowisk grupy większości kartelowej, oraz grupy opozycyjnej na zebraniu w dniu 18 bm.

Jednocześnie zarząd kartelu postanowił zwiększyć uruchomienie przędzalń bawełnianych w okresie od 15 maja w ten sposób, iż uruchomienie wynosić będzie zamiast dotchczasowych 32 godzin tygodniowo — 92 godziny na tydzień. Decyzja ta podjęta została w tym celu, aby przędzalnie, które zgłosiły wystąpienie z kartelu nie były w korzystniejszej sytuacji produkcyjnej, aniżeli firmy, które pozostały nadal w kartelu.

Delegacja polska na konferencję gospodarczą

(;) Ministerstwo spraw zagranicznych otrzymało już zaproszenie do wzięcia udziału w światowej konferencji gospodarczej, zwołanej na dzień 12 czerwca do Londynu. Nadesłany został również program konferencji. M. S. Z. powiadomione zostało, że w konferencji wezmą udział prócz członków Ligi Narodów, Stany Zjednoczone A. P. i Związek Republik Radzieckich. W najbliższych dniach ustalony będzie ścisły skład delegacji polskiej na obrady w Londynie. Przewidywany jest udział w niej ministrów resortów gospodarczych.

Czy Holandja porzuci parytet złota?

(;) Według pogłosek, obiegających na Wall-Street, sytuacja w Holandji staje się nader poważna w związku z runem na złoto, przybierającym coraz to groźniejsze rozmiary. Pomimo oficjalnego zaprzeczenia Banku Holandji, coraz głośniej mówi się o definitywnem zaprzestaniu a co najmniej o zawieszeniu prowizorycznem wypłat w złocie przez Holandję. Według zdania ogólnego sfer finansowych, gdyby Holandja zmuszona została do tego rodzaju zarządzenia, sytuacja innych krajów europejskich o mniejszej wadze finansowej, które dotychczas zachowały parytet złota, uległaby znacznemu pogorszeniu.

MISTRZOSTWA TENNISOWE WŁOCH W MEDJOLANIE. Finały singlów Sertorio — Legeay (Francja) 6:3, 6:1, 6:3, panie Ryan — Adamoff 6:1, 6:1, double Leseuer, Legeay—Palmieri, Sertorio 6:2, 6:4, 2:6, 6:2.

Termin subskrypcji przedłużony do 22 bm.

Premja dla Czytelników „Nowego Dziennika“

Z dniem dzisiejszym KAZDY BEZ WYJĄTKU CZYTELNIK „Nowego Dziennika“, który do 22-go b. m. zgłosi w administracji „Nowego Dziennika“ chęć kupna wspaniałej pracy Liona Feuchtwangera

WOJNA ŻYDOWSKA

otrzyma ją w Krakowie za 6 Zł. z przesyłką pocztową POLECONĄ Zł. 7'10 zamiast w księgarniach, gdzie ukaże się dopiero w połowie przyszłego miesiąca za 12 Zł. — A zatem jeszcze 7 dni.

Książka w naszej Administracji **już** do nabycia. Wytworne wydanie — 400 stron druku.
Zamówień bez gotówki nie przyjmujemy.
Pośpiech wskazany, gdyż rozporządzamy tylko ograniczoną ilością egzemplarzy.
Pieniądze należy nadsyłać na adres:
Administracja Nowego Dziennika, Kraków, Orzeszkowej 7, lub P. K. O. Kraków Nr. 400.630

WIADOMOSCI Z KRAJU

Ogólno-polski zjazd geografów

(!) W czasie nadchodzących Zielonych Świątek w dniach 4—6 czerwca r. b. odbędzie się w Warszawie VI-ty ogólnopolski zjazd nauczycieli geografji. W skład komitetu organizacyjnego zjazdu wchodzą przedstawiciele polskiego Towarzystwa geograficznego, polskiego Towarzystwa krajoznawczego i Zrzeszenia polskich nauczycieli geografji.

Informacyj w sprawie zjazdu udziela komitet organizacyjny: Warszawa, Karowa 31.

Starostwo w Sosnowcu?

(!) Jak słychać, w najbliższym czasie utworzone zostanie w Sosnowcu starostwo grodzkie.

Koncepcja utworzenia starostwa grodzkiego w Sosnowcu jest o tyle szczęśliwa, że w ten sposób obywatele Sosnowca, największego miasta w Zagłębiu, będą mogli załatwiać swoje prawy na miejscu. Z drugiej strony odciąży się starostwo powiatowe w Będzinie, któremu sprawy sosnowickie zajmują około 40 proc. ogółu agend.

Otwarcie starostwa grodzkiego w Sosnowcu nastąpi prawdopodobnie w lipcu r. b.

„Król Zygmunt IV“ przed sądem

(!) Z Warszawy donoszą, że w mieszkaniu „Króla Zygmunta IV“, p. Zygmunta Wilskiego (Aleja Jerozolimska 73) z polecenia komisarjatu rządu dokonano rewizji w poszukiwaniu odezwy, wydanej i kolportowanej przez p. W. na temat procesu Centrolewu.

Odezwa skierowana była do kompletu sądzącego i rozpoczynała się od słów „W imię Boga i Ojczyzny“.

Rewizję przeprowadzili posterunkowi XI komisarjatu, zabierając kilka egzemplarzy skonfiskowanej odezwy.

Konfiskatę zatwierdził sąd. P. Wilskiego oczekuje sprawa sądowa.

Dziecko utonęło w beczce

(!) Wstrząsający, niecodzienny wypadek zdarzył się onegdaj w miejscowości letniskowej, Kały pod Łodzią.

Jeden z gospodarzy miejscowych Janz, zajęty był wraz z rodziną porządkowaniem willi na okres letni. Pochłonięci pracą, nie zwrócili uwagi na małego. 3-letniego synka Janza, Aleksego, który bawił się opodal.

Po pewnym czasie, gdy robota była skończona, poczęto szukać dziecka. Nie było go nigdzie. Rodzice przypuszczali, że malec oddalił się. poczęto go więc szukać na drodze u wszystkich sąsiadów. Napróżno jednak.

W pewnej chwili jeden z sąsiadów przypadkowo zajrzał do beczki, stojącej obok willi i straszliwy krzyk wydarł mu się z piersi. W beczce, napełnionej wodą, ujrzał sterczące nóżki dziecka. Wyciągnięto je natychmiast, chłopiec jednak już nie żył. Jak się okazało, dziecko bawiąc się, przechyliło się nad beczką, straciło równowagę i wpadło głową na dół. Nie mogąc wydostać się...

Wypadek ten wywarł w Kałach wstrząsające wrażenie.

Zbiegł z aresztu, by odwiedzić umierającą matkę

(!) Śmiałej ucieczki dokonał w nocy z 10 na 11 bm., z aresztu śledczego w Domaniewiczach na Wileńszczyźnie Aleksander Puszko, który, wyłamawszy kraty w celi i obezwładniwszy dozorcę, zbiegł w niewiadomym kierunku.

Na wieść o ucieczce więźnia władze śledcze zarządziły natychmiastowy pościg. Jakież było zdziwienie, gdy nazajutrz w południe zbiegły Puszko sam zjawił się na posterunek z prośbą o osadzenie go w areszcie. Zapytany o powód ucieczki — Puszko oświadczył, iż zakomunikowano mu, że jego 70-letnia matka Zofja jest ciężko chora i przed śmiercią chciałaby ujrzeć go. Puszko postanowił matkę przed śmiercią odwiedzić, od której przyjął błogosławieństwa i złożył przysięgę iż więcej nie będzie kraść i rabować.

Puszko uwięziony jest pod zarzutem ciężkiego pobicia włościanina Michała Korzenia z Iwieńca i zrabowania mu konia z wozem.

Egzekucja za 45 groszy

(!) Pod tym tytułem „Zielony sztandar“ zamieszcza następującą wiadomość, otrzymaną od korespondenta tego pisma z białostockiego:

„Owsiejczuk Andrzej ze wsi Zawyki, ziemi białostockiej, mający pół hektara gruntu, jako warsztat do pracy i utrzymania licznej rodziny, zalegał w podatkach na sumę 45 gr. Wskutek tego sekwestrator przysłał mu upomnienie z kosztami karnemi 50 pr., a następnie sporządził trzy protokuły, zapisując ostatnią krowinę na licytację i szacując ją 80 zł., oraz ostatnie 18 kg. kartofli, szacując takowe na sumę 70 gr. Pozatem sekwestrator poprzewracał wszystko do góry nogami, co tylko znajdowało się w nędznej chałupinie, szukając ruchomości na pokrycie podatku 45 gr. i kosztów egzekucji, prawdopodonie 15 zł.“.

Burzliwa awantura w kinie przemyskiem

Z Przemyśla donoszą: w sobotę popołudniu doszło do awantury w kinie tutejszem „Świt“ między fungującym tam bileterem Zdzisławem Kolaczkiewiczem i Bronisławem Szyrakiem, który bez pokazania biletu chciał dostać się na seans. Doszło między nimi do szamotania się, w trakcie czego Szyrak ręką rozbił dużą szybę i okaleczył sobie rękę, poczem silnym ruchem wyrzucił biletera przez poręcz pierwszego piętra na parter. Kolaczkiewicz upadł na budkę drewnianą, w której znajduje się kasa na parterze. Siłą swojego ciała załamał dach, poczem odbijając się runął na kamienne schody raniąc się ciężko. W stanie groźnym karetka pogotowia odwiozła go do szpitala powszechnego. Szyraka aresztowano.

WYNIKI PIŁKARSKIE

Wiedeń. Vienna—Rapid 4:1, Admira—Austria 2:1, FC Wien—Hakoah 4:1, BAC—Wacker 3:1. — **Budapeszt.** Ujpesti—FTC 1:0, Hungaria—Budai 3:0, III Obwód—Somogy 5:2, Nemzeti—Bocskai 0:0. — **Warszawa.** Makkabi—Turyści (Łódź) 3:2, Polonja—Świt 12:6. — **Chrzanów.** Wawel—Fablok 5:0. — **Siedlce.** 22 pp.—WKS. Wilno 1:1 i 3:1. — **Rzeszów.** Garbarnia—Resovia 4:0. — **Wilno.** Ognisko—Makkabi 3:2. — **Poznań.** Legja—HCP 2:1 — **Łódź.** WKS—Makkabi 3:0. — **Tarnów.** Makkabi (Jasło)—Samson 3:2. — **Bielsko.** Hakoah—Czarni (Oświęcim) 0:0.

PARYŻ—BOURDEAUX wyścig szosowy na 590 klm. wygrał Mithouard (Francja).

PAOLINO pokonał mistrza Europy wagi ciężkiej Piere Charlesa (Belgja) po 15 rundach na punkty.

WARSZAWIANKA uzyskała w dalszem swem tournee bałkańskiem dwa wyniki remisowe w Sofji, a to z „AC 23“ 1:1 i z Levskim KS 1:1.

(;) **WIELKĄ SENSACJĄ PIŁKARSKĄ EUROPY** był mecz Anglja—Włochy w Rzymie 1:1 (1:1). Sędziował dr. Bauwens z Kolonji. Na meczu obecnym był Mussolini. Widzów 55.000.

PIERWSZY WYSTĘP KRAKOWSKIEJ WISŁY na tournee po Belgji nie był bardzo udany. W meczu w Billy Montigny z Teamem polskiej Emigracji przegrała Wisła 3:1 (2:1). Wisła była widocznie zmęczona dwudniową podróżą. W bramce Krakowian grał nowopozyskany Ałaszewski, a zamiast Bałcera Łyko, który też strzelił bramkę. Widzów 7.000 mimo deszczu.

W MISTRZOSTWACH TENNISOWYCH AUSTRJI do finału doszli Prenn po zwycięstwie nad Matejką 6:1, 6:1, 6:2, oraz **Kinzel** po sensacyjnem pokonaniu Francuza Brugnona 6:4, 6:2, 3:6, 6:1.

KRONIKA BIELSKO-BIALSKA

(—) **UNIESZKODLIWIENIE SZAJKI PRZEMYTNIKÓW.** Policja w Białej wpadła onegdaj na trop dobrze zorganizowanego „przedsiębiorstwa“ przemytu owoców z Niemiec do Polski. Przemycony towar szofer Franciszek Zajks z Rybnika samochodem przewoził do Bielska. Jako wmieszanych w tę sprawę aresztowano kilka osób.

(—) **SPRYTNY OSZUST GRASOWAŁ WŚRÓD KUPCÓW ŚLĄSKA.** W Bielsku aresztowano Wilhelma Schlacheta z Katowic, który u niektórych firm w Bielsku przedstawiał się jako kontroler wag z ramienia firmy „Waga“ lub „Olland“. Przy rzekomej kontroli wag zrywał plomby Urzędu Miar, poczem podał właścicielowi, że waga posiada pewne błędy, które musi usunąć. Za takie „reperatury“ pobrał po kilkadziesiąt złotych od całego szeregu firm na terenie Śląska. Sprytnego „kontrolera“ odstawiono do więzienia w Bielsku.

(—) **BŁP. DR. ADOLF KLEIN.** W sędziwym wieku 86 lat zmarł onegdaj w Bielsku p. Dr. Adolf Klein, dawny lekarz powiatowy w Rayczy. Zmarły, który cieszył się sympatją wszystkich warstw ludności, przeniósł się sześć lat temu do Bielska. Stanowisko lekarza powiatowego pełnił przez 50 lat.

(—) **EDYTA FREUDENREICH**, młodziutka, bo licząca zaledwie 10 lat, nadzwyczaj utalentowana pianistka, uczenica prof. Rudolfa Maxa w Bielsku na ostatnim koncercie symfonicznym odniosła ogromny sukces. Edyta wyjeżdża w tych dniach do Wiednia celem wzięcia udziału w międzynarodowym konkursie muzycznym, rozpoczynającym się 22 maja.

(—) **Z TEATRU ŻYDOWSKIEGO.** Znana żydowska tancerka i pieśniarka Judyta Berg wystąpi w czwartek 18 bm. o g. 8'30 wiecz. w sali Gminy żyd. — W ub. wtorek i środę wystąpił u nas w Teatrze Miejskim znakomity zespół Łódzkiego Teatru Kameralnego „Ararat“ z dwoma nadzwyczaj udanemi rewjami. Miły teatrzyk z Malwiną Rappel, Dziganem i Birnbaumem na czele odniósł zasłużony sukces.

(—) **„STRUKTURA EKONOMICZNA NARODU ŻYDOWSKIEGO“.** Odczyt pod tym tytułem wygłosi dziś we wtorek 8'30 w. inż. Wechsberg w Zwiazku Żyd. Pracowników **Umysłowych**, Bielsko, Kazim. Wielk. 10.

OD NASZYCH KORESPONDENTÓW

Polski „Bejlis" ze Słomki 1933 r.

Potworne oszczerstwo, które na szczęście nie spowodowało tragicznych skutków. - Chluba polskiego sądownictwa

(Korespondencja własna „Nowego Dziennika")

Mszana Dolna, w maju.

ŻYD NA WSI.

(—) We wsi Słomka, graniczącej z Mszaną Dolną powiatu Limanowskiego, mieszka od 1903 r. lat 54 liczący Chaim Wolf z żoną i trzema córkami. Chaim Wolf prowadzi w Słomce sklepik przy głównym gościńcu państwowym Mszana dolna—Nowy Sącz, jako jedyny w tem miejscu Żyd, wśród spokojnej ludności góralskiej. Jako człowiek pobożny, bezwzględnie uczciwy i spokojny, cieszy się on szacunkiem i poważaniem swych sąsiadów- górali, z którymi się zżył a którzy nazywają go nawet „niby swego" od nazwy osiedla „Aksamitem".

16 STYCZNIA 1933.

Tenże Chaim dnia 16 stycznia br. był całe przed południe do godziny około 3,30 w domu z rodziną, wyszedł o godzinie około 3,30 do Mszany dolnej celem poczynienia zakupów u kupca Rebhuhna w Mszanie dolnej i w Składnicy w Mszanie dolnej, wrócił do domu do Słomki wieczorem o zmroku, w mieszkaniu wcale się nie zatrzymał, lecz rzucił tylko na stół przyniesiony towar, zmienił wierzchnie okrycie i pospieszył na wieczorną modlitwę do Markusa Schiffeldrüna, który odbywał wówczas poknę po śmierci żony.

Gdy około 6,30 wieczorem Chaim Wolf wrócił z modlitwy do domu, dowiedział się od żony swej, że wieczorem pod nieobecność jego przyszedł do niej niejaki Iwasiuk ze Słomki i zapytał się: „poco wasz stary ciągnął Zośkę z mostu do sklepu, a ze sklepu do izby".

PRZYBYSZ ZE WSCHODNIEJ MAŁOPOLSKI.

Zaznaczyć należy, że w Słomce mieszka od lat kilkunastu przybyły ze wschodniej Małopolski niejaki Iwasiuk, wyrobnik i kamieniołłuk z zawodu, którego 9-letnia córka Zofja Iwasiukówna, uczenica 4 klasy szkoły powszechnej, miała się stać rzekomą ofiarą usiłowanego mordu rytualnego — rozumie się, jak wykazała przeprowadzona rozprawa sądowa, — tylko z urojenia, — w rzeczywistości na podstawie komplutu ludzi, którym widocznie na takiem zdarzeniu przed żydowskiemi Świętami Wielkanocnemi, zależało.

ZOŚKA POSĄDZA...

Otóż Chaim Wolf od żony swej dowiedział się, że go Zośka o coś posądza, nie zdawał sobie jednak sprawy z tego, ani śniło mu się jeszcze o tem, że sądzona mu jest rola polskiego „Bejlisa" ze Słomki w wydaniu z 1933 r.

W ciągu dnia 17 stycznia br. dochodziły Chaima Wolfa coraz wyraźniejsze pomruki, streszczające się w tem, że posądzają go Iwasiukowie nie mniej i nie więcej tylko o ściągnięcie Zośki Iwasiuk przemocą z gościńca do swej izby i o usiłowane toczenie z niej krwi na mace. Popołudniu tegoż dnia 17 stycznia br. zjawił się u Wolfa posterunkowy Policji Państw. w Mszanie dolnej, celem przeprowadzenia dochodzeń i spisania protokołu z Chaimem Wolfem na skutek doniesienia Iwasiukówny. Wolf wypierał się winy, a gdy na wyssane z palca obwinienie uśmiechnął się, padły z ust prowadzącego dochodzenia słowa, że „niema się z czego śmiać, to jest sprawa gruba, to tak będzie wyglądało, jak z Bejlisem"

„ŻYDZI" PORWALI

W ten sposób sprawę puszczono w ruch i wieść o usiłowanem porwaniu dziewczynki katolickiej przez Żydów (generalizowanie w takich wypadkach — obowiązkowe!) na mace, lotem błyskawicy dotarła do sąsiednich wsi a zwłaszcza do Mszany dolnej, gdzie trafiła na wcale podatny grunt. Bez szczypty wątpliwości uwierzono tu głoszonej bajce, a nawet dzieci szkolne w obydwóch szkołach powszechnych w Mszanie dolnej roznawiały na pauzach o usiłowanem użyciu Iwasiukówny dla celów rytualnych przez Żydów, co dzieci żydowskie trwożliwie opowiadały swym rodzicom w domu.

LUDNOŚĆ NIE WIERZY...

Oszczerstwo rzucone na Chaima Wolfa mogło mieć najfatalniejsze skutki dla niego i jego współwyznawców, i o to autorom oszczerstwa widocznie chodziło, a całe szczęście polegało jednak na tem, że sąsiedzi i okoliczni górale, znający z jednej strony Chaima Wolfa a z drugiej strony Zofję Iwasiukównę, wiedzeni swym zdrowym chłopskim rozumem, bredniom tym nie uwierzyli, a niektórzy z nich nawet ofiarowali Wolfowi dobrowolnie pomoc w wyszukaniu prawdy i dowiedzeniu Iwasiukównie kłamstwa.

...ALE POLICJA WIERZY!

W co jednak górale nie uwierzyli, uwierzyła policja, która na podstawie zeznań Zofji Iwasiukównej wniosła do Prokuratury w Nowym Sączu przeciwko Chaimowi Wolfowi doniesienie o „ograniczenie wolności osobistej", które miało polegać na tem, że o godz. 16, gdy Zofja Iwasiuk wracała do domu, Wolf wziął ją za prawą rękę i siłą, mimo, że się opierała i zaczęła krzyczeć, zaprowadził ją do domu, poczem weszli do mieszkania, gdzie Wolf zamknął drzwi za sobą na klucz i była przez cały czas zamknięta... Wolf chciał jej zdjąć płaszczyk, ale ona zaczęła krzyczeć, więc go nie zdjął tylko obiecał jej ciastka, czekoladę i bułki, że po upływie godziny jego żona, która wtedy [illegible] była w domu, chciała jej dać kawę i bułk[illegible] zaczęła krzyczeć, aż przyszedł nieznany dotychczas jakiś chłop (sic!), który wziął ją na swój wóz i odwiózł do domu". Końcowy ustęp doniesienia opiewa, że P. P. mimo usilnych wywiadów nie mogła ustalić nazwiska owego chłopa (sic!).

PROKURATURA WNOSI AKT OSKARŻENIA

Na podstawie powyższego doniesienia oskarżyła Prokuratura w Nowym Sączu Chaima Wolfa przed Sądem Okręgowym w Nowym Sączu o występek ograniczenia wolności osobistej z art. 248 § 1 k. k. (kwalifikacja czynu zrozumiała wobec przeszkodzenia Wolfowi w popełnieniu rzekomo zamierzonej rzeczywistej zbrodni), wniesiony sprzeciw przeciw aktowi oskarżenia nie odniósł skutku i sprawa ta znalazła się — przed paru dniami — dnia 3 maja br. na wokandzie Sądu Okręgowego w Nowym Sączu na rokach sądowych w Mszanie dolnej.

ROZPRAWA I — 4 LITRY KRWI.

Rozprawę prowadził S. O. Lesiak, oskarżał prokurator Dr. Szewczyk.

Bohaterką dnia była oczywiście 9-letnia Zofja Iwasiukówna, dziewczyna umysłowo dobrze rozwinięta, która na długo przed rozprawą opowiadała sąsiadom że Żydzi trzymali ją na krew, bo Żydzi potrzebują krwi, i że z niej byliby mieli ze 4 litry krwi, a na zapytanie, czy na to będzie w Sądzie przysięgała, odpowiedziała: „Nie będę przysięgała, ja jeszcze mała". Otóż ta Zosia Iwasiukówna, słuchana jako pierwsza w charakterze świadka, z prawdziwą maestrją wydeklamowała bez zająknienia całą bajkę o rzekomem porwaniu jej, malując z najdrobniejszemi szczegółami urojone, lub wyuczone zajście i określając z dokładnością na minuty (3 minuty przed 3. wyszłam z domu, pięć minut przed pół do czwartej przyszłam do organiściny, punkt 4. wyszłam od niej, 7 minut po pół do 6. byłam znowu w domu, „bo ja zawsze patrzę na zegar"), gdzie była popołudniu krytycznego dnia 16 stycznia br.

Matka zaś Iwasiukówny na zapytanie Sądu, co jej zdaniem Wolf chciał z córką zrobić, oświadczyła przed Sądem, bez ogródek: „na krew zabić".

WYROK.

Bredniom tym nie wierzył jednak ani sędzia prowadzący rozprawę ani nawet oskarżyciel publiczny, toteż po przeprowadzeniu dowodu ze świadka odwodowego, który stwierdził całkowicie alibi Wolfa i że Zofja Iwasiukówna dnia 16. stycznia br. wcale nie była u Wolfów, S. O. Lesiak ogłosił wyrok uniewinniający, a w uzasadnieniu wyroku zaznaczył krótko i węzłowato, że całe opowiadanie Zofji Iwasiukówny jest — fantazją.

Autorzy niecnej kalumnji, żądni sensacji, ponieśli sromotną klęskę a z procesu tego winni — ku chlubie polskiego sądownictwa stwierdzić należy — odnieść tę naukę, że bajka o mordzie rytualnym nie znajdzie w Sądzie polskim posłuchu.

—o-o-o—

Ostry incydent w bielskiej Radzie Miejskiej na tle stosunków w Niemczech

Bielsko. 13. 5. (M) Na ostatniem posiedzeniu Rady Gminnej miasta Bielska doszło do ostrego konfliktu na tle obecnych stosunków w hitlerowskich Niemczech.

Po ostatnich demonstracjach antyniemieckich w Bielsku, **burmistrz Dr. Kobiela zwrócił się do kupców miasta z prośbą usunięcia napisów niemieckich**, celem zabezpieczenia porządku publicznego. W tej sprawie Klub Niemiecki w Radzie Gminnej wniósł nagłą interpelację, domagając się od burmistrza cofnięcia tego żądania jako sprzecznego z Konstytucją i Traktatem o ochronie mniejszości narodowych. Zarazem interpelacja żąda wydawania przez odnośne władze energicznych zarządzeń celem ochrony ludności oraz surowego ukarania winnych.

W sprawie tej rozwinęła się ożywiona dyskusja w której przemawiali radni **Dr. Walach** (Klub Polski), **inż. Wiesner** (Klub Młodoniemiecki), **poseł Dr. Glücksmann** (Klub Socjalistyczny) i inni. Ten ostatni w ostrych słowach potępił reżym barbarzyński nowych władców Niemiec i **odmówił radnemu inż. Wiesnerowi prawa przemówienia w tych sprawach, gdyż należy on do partji, która wypisała na swych sztandarach hasła terroru i gwałtu.** (Jak wiadomo, partja młodoniemiecka „Jungdeutsche Partei" w Bielsku uprawia na łamach swego organu „Beskidenländische Deutsche Zeitung" czysty hitleryzm.) Na zarzuty Dra Glücksmanna w sprawie okrucieństw przeciwko Żydom i marksistom w Niemczech, inż. Wiesner oczywiście nic nie mógł odpowiedzieć.

Wreszcie wniosek Klubu Niemieckiego został przyjęty głosami Niemców i socjaldemokratów. Klub Polski głosował przeciw, podczas gdy Klub Żydowski wstrzymał się od głosowania.

* * *

W dalszym ciągu posiedzenia poruszono m. in. sprawę funduszu pracy. Miasta polskie na rzecz tego funduszu wpłacić muszą po 1 proc. swego budżetu. Na Bielsko przypadałaby suma 30,000 zł. Ponieważ Magistrat nie ma na to pokrycia, uchwalono zwrócić się do Związku Miast Polskich z wnioskiem o interwencję w Ministerstwie celem zwolnienia miast od tego podatku.

Celem uniknięcia przerwy w wysyłce pisma, prosimy o rychłe odnowienie prenumeraty za miesiąc CZERWIEC załączonym do dzisiejszego numeru czekiem P. K. O.

PRZEGLĄD RADJOWY

Jak przenieść radjo na letnisko?

§ Nadchodzi lato i wyjazdy na letniska.

Wielu radiosłuchaczy pragnie zabrać ze sobą odbiorniki radjowe, aby nie pozbawiać się przyjemności słuchania miłych i pożytecznych audycyj. Dla orjentacji podamy kilka uwag natury prawnej i technicznej, aby w ten sposób ułatwić radjosłuchaczom „przeprowadzkę radja“.

Jeżeli radiosłuchacz zmienia miejsce pobytu, winien również przeprowadzić w dotychczasowym urzędzie pocztowym formalności ze zmianą adresu. Wyjątek stanowi przeniesienie urządzenia radjoodbiorczego w okresie letnim lub zimowym do miejscowości kuracyjnej lub letniskowej na okres wakacyj 4-ch miesięcy. Wtedy uiszcza się opłaty radjofoniczne w urzędzie, w którym otrzymano upoważnienie, bądź we właściwych terminach, bądź zgóry za pewną ilość miesięcy.

Takie czasowe przeniesienie odbiornika nie wymaga więc żadnych formalności, poza listownem zawiadomieniem urzędu pocztowego o czasowej zmianie adresu.

Instalacja radjowa, pozostawiona w mieście musi być unieruchomiona i zabezpieczona w taki sposób, by podczas nieobecności właściciela nikt z niej nie mógł korzystać. W tym wypadku najlepiej jest wyprowadzić uziemienie poza okno i złączyć je oraz zalutować nazewnątrz budynku z odprowadzeniem antenowem.

Przy wyjeździe na letnisko koniecznem jest zaopatrzenie się w odpowiedni materjał, potrzebny do zainstalowania anteny i uziemienia. Ponieważ w takich wypadkach najwygodniejszem będzie urządzenie anteny jednopromieniowej, zaopatrujemy się wobec tego przed wyjazdem w następujący materjał: 50 mtr. linki antenowej, 6 izolatorów jajowych, 6 mtr. sznurka o przekroju 3—4 mm. do wiązania izolatorków, 20—30 cm. rurki gumowej na odizolowanie odprowadzenia w oknie, 5—6 mtr. linki konopnej lub manilowej do zawieszenia anteny na drzewach lub dachu, 3 mtr kabelka w izolacji do przeprowadzenia anteny od przełącznika do odbiornika, przełącznik antenowy, 30×60 cm. blachy ocynkowanej, na uziemienie i małą tubkę „Tinolu“ do lutowania. Zamiast blachy na uziemienie można również stosować siatkę mosiężną lub miedzianą, tych samych lub większych rozmiarów jak powyżej wskazana blacha, albo też 4 do 5 prętów z drutu miedzianego o długości 75 cm. zaostrzonych na jednym z końców. Uziemienie z blachy, siatek. lub prętów jest zbędne, o ile w mieszkaniu jest wodociąg.

Po przybyciu na miejsce obieramy punkty, pomiędzy któremi będzie rozwieszona antena, kierując się przedewszystkiem tem, by odprowadzenie było jaknajkrótsze, a antena była zawieszona jaknajwyżej, o ile możności nad ziemią, a nie nad budynkami. Po wybraniu miejsca na zawieszenie anteny, odcinamy część linki antenowej, potrzebnej do przeprowadzenia uziemienia, oraz odprowadzenia antenowego, o ile nie możemy zrobić odprowadzenia z końca anteny, nie przerywając linki antenowej. Następnie wiążemy sznurkiem izolatory, rozciągamy linkę na ziemi, przywiązujemy końce anteny do izolatorów, dołączamy i lutujemy odprowadzenie, o ile ono nie odchodzi od końca anteny, dołączamy na końcach izolatorów linki konopne lub manilowe i wciągamy antenę do góry. O ile antena będzie rozwieszona między drzewami, należy pozostawić jej dość dużo zwis, aby miała luz przy naginaniu się drzew pod naporem wiatru lub burzy. Pozatem należy zwrócić uwagę, by zarówno antena, jak i odprowadzenie nie dotykały przedmiotów w przestrzeni (gałęzie, liście drzew, dachy i t. p.). Następnie przeprowadzamy odprowadzenie do mieszkania przez otwory w futrynie okna lub ściany, w którym umieszczamy uprzednio rurkę gumową i dołączamy je do środkowego kontaktu przełącznika antenowego. — Przystępujemy obecnie do wykonania uziemienia, które przeprowadzamy linką do wodociągu, a z braku ostatniego zakopujemy je pod anteną lub też opuszczamy do studni, rzeki albo stawu, o ile te znajdują się w pobliżu. Przy zakopywaniu uziemienia należy wykopać głęboki dół na blachę lub siatkę, oraz rowek dla linki, łączącej blachę, siatkę lub pręty. Przy stosowaniu prętów miedzianych dół jest zbędny, pręty te bowiem wbijamy w odstępach metrowych wzdłuż wykopanego pod anteną rowka, łączymy linką i zasypujemy ziemią. Przed umieszczeniem uziemienia w ziemi należy miejsca dołączenia linki do blachy (siatki lub prętów) dobrze zalutować. Urządzone w ten sposób uziemienie doprowadzamy przez drugi otwór w ścianie lub futrynie okna do wolnego kontaktu na przełączniku antenowym. Izolacja na doprowadzenie uziemienia jest zbyteczna. Następnie przecinamy kabelek, przeznaczony na doprowadzenie do odbiornika na 2 części i przykręcamy jeden na górnym — drugi na dolnym kontakcie przełącznika antenowego.

O ile uziemienie jest zakopane w ziemi piaszczystej, należy miejsce to zlewać od czasu do czasu wodą. Antenę należy koniecznie uziemić po skończonej audycji, oraz w czasie burzy.

—o-O-o—

DROBIAZGI RADJOWE.

Zawody sportowe i dyskusje na falach eteru

(—) Gdyby nas zapytano, co stanowi rys najbardziej charakterystyczny szczepu anglo-saskiego, odpowiedzielibyśmy bez wahania: zamiłowanie do współzawodnictwa. To zamiłowanie przeniknęło nawskroś etos brytyjski i przybrało pod niebem Albionu niezliczone sportowe przejawy, począwszy od meczu piłki nożnej, a skończywszy na boksie i wyścigach. Dziś korzysta ono z największego wynalazku naszego wieku — radja, by sięgnąć poza sferę fizycznych zapasów w dziedzinę intelektualną: przykładem tej ekspansji służy szereg debat, organizowanych na falach eteru przez brytyjski broadcasting. Na arenie radjowej mają się zmagać, na podobieństwo zapaśników — najbardziej sprzeczne poglądy, dokładniej — tezy i antytezy. Przed kilku miesiącami B. B. C. dało swym słuchaczom debatę pomiędzy studentami Uniwersytetów Yale i Cambridge na temat długów wojennych; następnie odbyły się takie same rozprawy pomiędzy zwalczającemi się drużynami studentów — na temat konfliktu chińsko-japońskiego, faszyzmu, strajku; ostatnio zaś B. B. C. dało dowód nieposledniej odwagi cywilnej obierając za przedmiot rozprawy ni mniej ni więcej niż — demokrację. Studenci oxfordscy występowali przeciwko ustrojowi demokratycznemu i wytykali jego braki, podczas gdy ich koledzy z Columbia College w Nowym Yorku walczyli w jego obronie. Kto zwyciężył — nie wiemy! Jedno jest pewne: słuchacze B. B. C. (a jest ich około 5,500.000 osób) z uwagą śledzili przebieg tego niezwykłego meczu, w którym młodzież uniwersytecka ścierała się o poglądy. Rekordowe powodzenie tego słownego turnieju, typowe dla psychiki ziomków Darwina, rzuca rewelacyjne światło zarówno na metody brytyjskiego broadcastingu, jak i na umysłowość jego słuchaczy.

PREZYDENT ROOSEVELT I RADJO.

(—) Prezydent Roosevelt zapowiedział, iż co miesiąc pragnie wygłosić przynajmniej dwie mowy przez radjo. W odpowiedzi na oświadczenie prezydenta wszystkie amerykańskie stacje nadawcze — zgłosiły swoją gotowość transmitowania przemówień prezydenta na obszarze Stanów Zjednoczonych i poza ich granicami.

CZEGO SŁUCHA AFRYKA?

(—) Wychodząca w Algierze „Radio Africaine“ urządziła ankietę wśród radjoabonentów, aby się przekonać z jakich programów europejskich korzystają najczęściej i najchętniej. Na pierwszem miejscu, jak się okazało, stoją stacje i programy francuskie, obejmują one 12—30 proc.; stacje szwajcarskie zajmują drugie zkolei miesce (10 proc.), włoskie stacje w Rzymie i Medjolanie (8 proc.) — trzecie miejsce, dalej idą Praga i Barcelona (3 proc.).

Program stacyj radjofonicznych

WTOREK, 16 MAJA.

(—) **Kraków** (312,8) 11,40 Przegląd prasy, komunikat meteorologiczny, 11,57 Sygnał, hejnał, 12,10 Płyty, 13,20 Komunikat meteorologiczny, 15,10 Komunikat eksportowy, gospodarczy, chwilka lotnicza i przeciwgazowa, oraz komun. Państw. Zw. Sportowego, 15,35 „Najnowsze wydawnictwa“ — dr. A. Bar, 15,50 Płyty, 16 Hejnał i pieśni majowe, 16,25 Odczyt dla nauczycieli: „Program nowej szkoły powszechnej“ — inż. T. Łazarowski, 16,40 „Jak dziecko zdobywa trudną sztukę liczenia i rachowania“ — prof. Wilkosz, 17 Koncert symfoniczny ork. Filharm. Warsz. dyr. G. Fitelberg, 18 Muzyka taneczna, w przerwie: wiadomości bieżące, 18,45 Feljeton historyczny: „Legenda i prawda o Fräulein Doktor“ — p. J. Tepa, 19 Rozmaitości, 19,20 „Stary Kraków“ — dr. J. Dobrzycki, 19,30 Feljeton muzyczny: „Symfonje patetyczne i symfonje domowe“ — p. C. Jellenta, 19,45 Dziennik prasowy, 20 Koncert wieczorny, dyr. Ozimiński, M. Rońska (śpiew), L. Urstein (akomp.): Litolff, Czajkowski, Verdi, Bellini, Sibelius, Saint-Saens, Sarasate, Żeleński, Grieg, Paderewski. W przerwie: wiadomości sportowe, dziennik prasowy, 22 Kwadrans literacki: „Dziwna Rachel“, opowiadanie Marji Kuncewiczowej z książki: „Dwa księżyce“, 22,15 Recital śpiewaczy J. Czaplickiego, akomp. L. Urstein, 22,45 Płyty, 22,55 Komunikat meteorologiczny i policyjny, 23 Muzyka taneczna.

Warszawa (1411.8) 11,40—15,35 p. Kraków. 15,35 „Wśród książek“ — prof. Mościcki. 15,50—19,15 p. Kraków. 19,20 „Bieżące wiadomości rolnicze“ — p. J. Płatek. 19,30—24 p. Kraków.

Katowice (408.7) 11,40—15,50 p. Kraków. 15,50 Audycja Cioci Heli dla dzieci. 16,05 Płyty. 16,25—19 p. Kraków. 19 „Dziennik Marji Kasprowiczowej. Cz. II. Bunt. Pojednanie“ — dr. O. Rągorowiczowa. 19,15 Rozmaitości. 19,30—21 p. Kraków.

Lwów (380.7) 11,40—15,35 p. Kraków. 15,35 Giełda zbożowa. 15,40 Płyty. 16 Akcja „Radjo-dzieciom“. 16,15 Płyty. 16,25—19 p. Kraków. 19 Skrzynka techniczna — inż. Miński. 19,15 Rozmaitości 19,30—24 p. Kraków.

Rzym (441.2) 13 Rozmaitości muzyczne. 17,30 Koncert. 20,15 Recital śpiewaczy. 20,45 Koncert. 22 Komedja S. Lopez'a.

Praga (488.6) 6,35, 12,30, 16,10 Muzyka, śpiew. 18,30 Utwory Beethovena. 19,25 „Thais“ — opera Masseneta.

Wiedeń (518.1) 11,30 Akademja ku czci Brahmsa. 17,25 Koncert solistów. 19 Kwartet ork. wojskowej. 21,20 „Rok 1863 w losie Austrji i Niemiec“. 22,05 Muzyka taneczna.

KRONIKA

Wschód słońca	MAJ 16 WTOREK	Zachód słońca
3 m. 37	20 Ijar 5693	19 m. 04

Wizja lokalna w procesie Sarny

:) (rg) Wczoraj toczył się po przerwie w dalszym ciągu, przed sądem przysięgłych w Krakowie proces Andrzeja Sarny, oskarżonego o morderstwo. Na wstępie wczorajszej rozprawy prokurator postawił wniosek o unieważnienie przysięgi złożonej przez świadka Michała Sarnę, przedkładając akt oskarżenia przeciw temu świadkowi o naklamianie innego znów świadka do fałszywych zeznań. Obrońca sprzeciwił się temu. podtrzymując, iż ustawa nie zna możliwości unieważnienia przysięgi już złożonej. Trybunał nie uwzględnił wniosku prokuratora.

Głównym świadkiem była wczoraj Marcelina Straszkowa. Zeznania jej wypadły naogół niekorzystnie dla oskarżonego. Podała ona bowiem, iż w niedalekiej odległości od gruszy zastała w polu miejsce około 4 m. kw., jakby wytaraszone od zmagania się. Ponadto zeznała ona, iż jedna z sąsiadek opowiedziała jej, iż nocy krytycznej słyszała od strony gruszy okrzyk „Jezus, Marja! Ratujcie mnie!".

Prokurator postawił wniosek o przesłuchanie szeregu nowych świadków. Wnioski te zostały przez trybunał dopuszczone. Trybunał dopuścił również wniosek o przeprowadzenie wizji lokalnej, która odbędzi się z końcem bieżącego tygodnia.

Po przesłuchaniu kilku świadków rozprawa została odroczona do dnia dzisiejszego.

Dwa lata więzienia za przywłaszczenie obrazów

(rg) Przed trybunałem Sądu karnego w Krakowie toczyła się wczoraj rozprawa przeciw 47-letniemu prof. Bronisławowi Budzianowskiemu, właścicielowi młyna, oskarżonemu o to, że w Krakowie w styczniu 1931 zatrzymał sobie obraz pędzla Wodzinowskiego „Modele i modelki w przedsionku Akademji w Monachjum", wartości 6.500 zł, oraz że w listopadzie 1930 r. przywłaszczył sobie 2 obrazy Rustichina i Wyczółkowskiego, wartości 2.200 zł.

Sprawa przedstawiała się następująco: Oskarżony otrzymał powyższe obrazy do sprzedaży, jednak przywłaszczył je sobie, a będąc dłużnym Związkowi Młynarzy Polskich pewną kwotę, przyniósł obrazy do Związku, oświadczył, że jest ich właścicielem i ma zamiar je sprzedać. Ponieważ jednak nie może na nie znaleźć nabywcy, chce je odsprzedać Związkowi na pokrycie należytości.

Ponieważ poszkodowani oddali sprawę prokuratorji, został wygotowany akt oskarżenia. Po przeprowadzonej rozprawie zapadł wyrok skazujący prof Budzianowskiego na dwa lata więzienia, z zawieszeniem wykonania kary na przeciąg dwóch lat.

Rozprawa toczyła się przed so. dr. Partyką.

—o—

Kasacja w procesie Gorgonowej i jej motywy

(rg) Sprawa Rity Gorgonowej, która po ogłoszeniu wyroku — do pewnego stopnia — straciła na rozgłosie, obecnie, po doręczeniu wyroku staje się znów aktualną. W sobotę wieczorem został doręczony drowi Woźniakowskiemu wyrok Gorgonowej. W związku z tem przybył do Krakowa wczoraj rano mec. Mieczysław Ettinger z Warszawy, zaś w dniu dzisiejszym przyjeżdża do Krakowa dr. Axer ze Lwowa.

PROTOKÓŁ ROZPRAWY LICZY 550 STRON

Wczoraj przedpołudniem mecenas Ettinger złożył wizyty prezesowi Sądu Apelacyjnego drowi Parylewiczowi i prezesowi Sądu Okręgowego drowi Hublowi. Z kolei wespół z drem Woźniakowskim obaj obrońcy zajęli się badaniem protokołu rozprawy w sekretarjacie sądowym. Obszerny protokół rozprawy obejmuje 550 stron pisma, maszynowego. Zaznaczyć należy, iż nie jest to protokół stenograficzny, gdyż ten jest znacznie obszerniejszy.

OBRONA WNOSI SPROSTOWANIA Do PROTOKOŁU.

Najbliższem zadaniem obrony jest wniesienie sprostowań do protokołu rozprawy. Obrońcy wynotowali w czasie procesu szereg istotnych i ważnych dla sprawy szczegółów, których umieszczenia w protokole mają się obecnie domagać. Poprawki te mogą być wniesione aż do czasu wysłania aktów sprawy do Sądu Najwyższego w Warszawie, a więc nawet po wniesieniu przez obronę skargi kasacyjnej. O tem, czy wniesione poprawki należy umieścić w protokole, zadecyduje trybunał. który fungował podczas procesu.

W dalszym ciągu obrona przystąpi do opracowania skargi kasacyjnej. Na czem oprze się skarga kasacyjna? Jakie będą jej główne motywy.

MOTYWY SKARGI KASACYJNEJ

W pierwszym rzędzie skarga kasacyjna oprze się na błędnej redakcji pytań, postawionych przez trybunał sędziom przysięgłym. Z pewnych stron odezwały się głosy, iż takie postawienie kwestji jest nieistotne, gdyż obrona nie sprzeciwiła się redakcji pytań. Jest to stanowisko mylne. Wszak jedną z głównych przyczyn unieważnienia wyroku lwowskiego jest błędna redakcja pytań, a i tam obrona nie oponowała przeciw temu.

OGRANICZENIE UPRAWNIEŃ OBRONY

Dalsze motywy kasacji będą się powoływały na ograniczenie uprawnień obrony co do krytyki materjału dowodowego. W szczególności ma być podniesione ukaranie obrońcy za krytykę orzeczenia jednego z biegłych.

Wreszcie trzecim, z głównych motywów kasacji, będzie kilkakrotne wypowiedzenie przez trybunał własnej oceny dowodów, która to ocena powinna należeć do sędziów przysięgłych.

Oprócz tych głównych motywów skarga kasacyjna zawierać będzie jeszcze szereg innych.

KIEDY ZOSTANIE WNIESIONA KASACJA?

O ile przygotowaniem materjału do skargi kasacyjnej oraz jego ugrupowaniem zajmą się wszyscy trzej obrońcy o tyle wystylizowanie skargi oraz jej podpisanie obejmie dr. Woźniakowski. Ułożenie skargi potrwa bowiem kilka dni, tak, iż dopiero z końcem tygodnia zostanie ona wniesiona do Sądu krakowskiego, skąd wraz z aktami sprawy będzie przesłana do Sądu Najwyższego w Warszawie.

W LIPCU ROZPRAWA W SĄDZIE NAJWYŻSZYM

Termin rozprawy w Sądzie Najwyższym nie da się jeszcze obecnie określić. Biorąc jednak pod uwagę szybkie tempo załatwiania ostatnio spraw w Sądzie Najwyższym, można się liczyć z tem, iż sprawa Gorgonowej znajdzie się tam na wokandzie z końcem lipca względnie w sierpniu. Trudno również mówić o składzie trybunału w Sądzie Najwyższym. — Warto jedynie zaznaczyć, iż sędzia Sądu Najwyższego b. prezes Izby II. p. Michaelis, który był referentem sprawy Gorgonowej w pierwszym procesie, obecnie piastuje godność I. prokuratora Sądu Najwyższego.

Na rozprawie przed Sądem Najwyższym wystąpią wszyscy trzej obrońcy.

Dziś przedpołudniem mec. Ettinger i dr. Woźniakowski udadzą się do szpitala więziennego celem odbycia rozmowy z Gorgonową.

— **DZIŚ NOCNY DYŻUR APTEK:** Rynek 22, ul. Florjańska 15, Karmelicka 23, Aleja 29 Listopada 5, ul. Dietla 76 i Kalwaryjska 27.

— **NOWE ROZMOWNICE TELEFONICZNE I INNE SPRAWY KOMUNALNE.** Na ostatniem posiedzeniu Magistratu m. Krakowa, które odbyło się pod przewodnictwem prezydenta miasta dr. Kaplickiego poza szeregiem spraw bieżących omawiano sprawę rozmieszczenia publicznych rozmownic telefonicznych po ulicach miasta. zatwierdzono projekt przebudowy lokalu mieszkaniowego na kawiarnię przy ul. Dunajewskiego l. 4 oraz szereg planów nowych budowli, nadbudówek i przebudowy portali, uchwalono przystąpienie do sporządzenia paru planów regulacyjnych, m. in. ul. Emaus, nadto omawiano projekt regulacji Białuchy i sprawę wybrukowania części placu Matejki i urządzenia chodników w ul. Garbarskiej. Wkońcu załatwił Magistrat: sprawę afisza propagandowego dla Zwierzyńca w Lesie Wolskim, ogrodzenia parku dr. Jordana, zadrzewienia plant, wysłuchał relacji z rewizji drzewostanu na plantach, dokonanej ostatnio przez miejską komisję plantacyjną i po dłuższej dyskusji postanowił kwestję przebudowy „Wikarówki" przedłożyć Radzie miejskiej.

— **ŻYDOWSKA PÓŁKOLONJA WAKACYJNA W KRAKOWIE,** organizowana rokrocznie w Cichym Kąciku dla około 1000 dzieci będzie i w roku bieżącym czynna bez uszczuplenia zakresu. Otwarcie nastąpi zaraz po ukończeniu roku szkolnego w połowie czerwca. Zgłoszenia na półkolonję przyjmuje się już od 21 bm. codziennie w Szpitalu żydowskim przy ul. Skawińskiej (Ambulatorjum chorych dzieci) od 9—10 przedpoł.

— **DARY I ZAPISY OPIEKUŃCZE NA RZECZ AKCJI URUCHOMIENIA LEŻALNI TOZU,** jakoteż dla uczczenia błp. dr. Antoniny Kragenównej złożyli: dr. Anna i dr. Jakób Brossowie (zł 25), Jakubowscy Sewerynowie (zł 10), Gintlowie Leonowie (zł 25), dyr. Schererowie Henrykowie (zł 50), drowie Stieglitzowie Jakóbowie (zł 50), p. Stieglitz Matylda (zł 15), Wasserbergerowie Hermanowie (zł 50), Wasserbergerowie Ludwikowie (zł 50), drowie Wasserbergerowie Maksymilianowie (zł 50), Bracia Westreich (zł 40), drowie Katzowie Menaschowie (zł 50), p Schererowa (zł 10) (prócz już zgłoszonych 40 zł).

— **ZWIEDZANIE NAJSTARSZYCH BUDOWLI I ZABYTKÓW WAWELU,** z omówieniem najdawniejszych dziejów Wawelu i Krakowa, odbędzie się we środę 17 bm. jako pierwsza wycieczka z cyklu Tow. Miłośników Krakowa pod kier. hist. sztuki dra J. Dobrzyckiego. Wstęp 1 zł. Zbiórka o godz 3·45 na placu obok Katedry.

— **Z TOWARZYSTWA LEKARSKIEGO.** We środę 17 bm. o g. 7 wiecz. w sali Krakowskiego Towarzystwa Lekarskiego Radziwiłłowska 4, posiedzenie naukowe Towarzystwa Lekarskiego, wspólnie z Walnem Zebraniem Polskiego Towarzystwa Balneologicznego. Porządek dzienny: 1) Walne Zebranie Polskiego Towarzystwa Balneologicznego. 2) Doc. dr. Antoni Sabatowski ze Lwowa wygłosi odczyt pt.: „O leczniczem znaczeniu zdrojowiska morszyńskiego, oraz wody i soli morszyńskiej".

— **STARANIEM TOW. EKONOMICZNEGO I PRAWNICZEGO** wygłosi p. prof. U. J. dr. Władysław Wolter, we czwartek 18 bm. o godz. 6·30 wiecz. w sali Portretowej Sądu apelacyjnego odczyt nt. „Polskie prawo karne na tle światopoglądu". Wstęp wolny.

— **RUCH LUDNOŚCI W MARCU 1933.** W ciągu miesiąca marca br. zawarto w Krakowie małżeństw 77 (235), w tem chrześcijańskich 22 (199). Urodziło się żywo dzieci 282 (221), nieślubnych 40 (44), w czem z małżeństw żydowskich rytualnych 9 (11). Wśród żywo urodzonych było chłopców 138 (114). W tym samym okresie czasu zmarło osób 206 (214). Liczba zmarłych w szpitalach wynosiła osób 64 (84). Z przyczyn śmierci najwięcej przypada na choroby organiczne serca 44 i na nowotwory 22 Wśród zmarłych było chrześcijan 160 (171).

— **USIŁOWANA KRADZIEŻ.** Godyń Leon zam ul. Pychowicka 10 został aresztowany za usiłowaną kradzież kieszonkową w czasie odpustu na Skałce w dniu 14 bm na szkodę Polaka Stanisława zam. Rękawka 11.

— **SZTUKA JEDWABIU.** Abend Dawid kupiec zgłosił do policji, że skardziono mu ze sklepu przy ul Grodzkiej l. 50 sztukę jedwabiu około 23 mtr. długości wart. 125 zł.

— **PODEJRZANI O KRADZIEŻ DOLARÓW.** Policja zatrzymała Moździerza Michała (lat 15) i Gołębiowskiego Marjana (lat 19) zam. w Stryju jako podejrzanych o kradzież kwoty 610 dolarów na szkodę Ohrensteina Izydora zam. w Stryju. Od zatrzymanych odebrano 100 dolarów.

— **NAPADŁ NA POSTERUNKOWEGO.** Policja aresztowała Lewkowicza Samuela zam. w Borku Fałeckim pow. Kraków, rzeźnika, za czynną napaść na posterunkowego policji w czasie pełnienia obowiązków służbowych.

— **TRZY PORTFELE.** Gajda Jan zam. Mikołajska 16 zgłosił do policji, że skradziono mu z kieszeni marynarki z mieszkania portfel z kwotą 27 zł. Wodzisławski A. zam. w Sosnowcu zgłosił, że w czasie uroczystości na cmentarzu żydowskim w Krakowie skradziono mu z kieszeni portfel z kwotą 6 zł. Teitelbamowi Samuelowi zam. Skawińska l. 1 w tramwaju linji Nr. 1 skradziono z kieszeni spodni portfel z kwotą 350 zł i różne zapiski.

— **KRADZIEŻ MIESZKANIOWA.** Rozenberg Juljusz kupiec zam. Rzeszowska l. 6 zgłosił, że skradziono mu z mieszkania biżuterję i garderobę wart. około 1000 złotych.

— **ZDERZENIE MOTOCYKLU Z TAKSÓWKĄ.** Na zbiegu ul. Czarnowiejskiej i Aleji Mickiewicza Władysław Kargulecki zam. w Wadowicach jadąc motocyklem najechał na dorożkę samochodową prowadzoną przez Piecka Andrzeja zam. aRcławicka 10, wskutek czego tak motocykl jak i dorożka zostały uszkodzone. Winę ponosi, według zapodania świadków, Kargulecki z powodu szybkiej i nieostrożnej jazdy.

— **ROWERZYSTA PRZEJECHAŁ SIEDMIOLETNIEGO CHŁOPCA.** Gargul Antoni zam. w Prądniku Białym jadąc rowerem najechał na ul. Prądnickiej na przechodzącego przez jezdnię Urbańskiego Kazimierza (lat 7) zam. Prądnicka 80, który doznał skaleczenia prawej nogi powyżej kolana i został przewieziony przez zawezwane pogotowie ratunkowe do szpitala św. Łazarza.

— **PODRZUTEK W BRAMIE PRZY UL. DIETLOWSKIEJ.** Patrolujący posterunkowy policji znalazł w bramie domu przy ul. Dietlowskiej l. 6 dziecko płci męskiej około 3 tygodnie liczące, które oddano do żłóbka miejskiego a za matką wszczęto poszukiwania.

— **UJĘCIE SPRAWCÓW WŁAMANIA DO ZAKŁADU POGRZEBOWEGO.** Jako sprawców włamania kasowego przy ul. Starowiślnej l. 50 do składu przyborów pogrzebowych Benjamina Kampfera zatrzymano Kubińskiego Józefa (lat 33), robotnika zam. ul. Wróbla l. 7, Caputę Henryka (lat 29) robotnika.

— **DWA KARAMBOLE.** Na ulicy Siennej dorożkarz konny Józef Kleszcz, zam. Żółkiewskiego l. 22, najechał na samochód ciężarowy firmy Mars przy ul. Składowej 22, wybijając w samochodzie szybę. Szofer wojskowy z 5 dywizji samochodowego jadąc samochodem na ul. Dietla najechał na samochód Kr. 97081. prowadzony przez Stanisława Marciniaka, zam. Długa 78, który lekko uszkodził.

— **ARARAT, ARTYSTYCZNY TEATR REWJOWY W KRAKOWIE.** W najbliższych dniach rozpocznie znany artystyczny teatr rewjowy „Ararat“ gościnne występy w teatrze żydowskim przy ul. Bocheńskiej 7. „Ararat“ ma w swym repertuarze kilka nowych programów, które cieszyły się olbrzymiem powodzeniem przez szereg miesięcy na wybitnych scenach Łodzi i Warszawy. Kierownictwo artystyczne spoczywa w rękach literata Brodersona, muzyczne p. Beigelmana.

— **DZISIEJSZY** wtorkowy publiczny i bezpłatny odczyt, urządzony staraniem „Alliance Francaise“, mieć będzie za temat „Des Inedits de Maurice Barres“. Prelegent prof. ks. Pierre David. Początek 6 wiecz. sala IV. Gimnazjum, Krupnicza 2, I. p.

— **STOW. ŻYD. ABSOLW. WSH.** Dziś o godz. 7 wiecz. plenarne zebranie w lokalu Krak. Stow. Kupców, Grodzka 43.

— **WŁAŚCIWY SPOSÓB OSZCZĘDZANIA.** Każda gospodyni stara się dziś w swem gospodarstwie przeprowadzić jaknajdalej idące oszczędności. Musi być jednak przytem bardzo ostrożna, gdyż często tani towar okazuje się bardzo kosztownym w użyciu. Do takich artykułów należy w pierwszym rzędzie mydło. Mydło tanie, lecz mało wydajne i posiadające niewłaściwe składniki, może wyrządzić wiele szkody. Przy kupnie należy żądać jedynie mydła Jeleń Schicht, które wyrabiane z najlepszych surowców jest bardzo wydajne, a przez to naprawdę tanie. 297kr

Co mówią rzeczoznawcy w procesie Ruszczewskiego

Warszawa, 15. 5. (Sin) Dziś wznowiony został proces inż. Ruszczewskiego. Sąd przystąpił do wysłuchania opinji biegłych w sprawach technicznych. W imieniu ekspertów-techników składał zeznania **inż. Szymański**, który ustala zakres odpowiedzialności. Podczas prowadzenia robót uważa on, iż Ruszczewski bez uprzedniego zawiadomienia zwiększył kosztorys budowy, a w związku z tem powiększył oczywiście i koszt budowy z przewidzianej sumy 1.600.000 zł. na 4.150.000 zł., co było niedopuszczalne. Co do tego biegli ustalają, że Ruszczewski obowiązany był zwrócić się do władzy zwierzchniej o zwiększenie kredytów i na własną rękę nie mógł tego robić.

W sprawie przetargu na roboty żelbetonowe biegli oświadczaj, że ogłoszenie przetargu z terminem składania ofert powinno odbywać się, jak zwykle, w ciągu **14 dni, a w wypadku** omawianym dokonano tego w ciągu 3 dni. Z protokołu otwarcia kopert wynika, że do przetargu stanęło 5 firm. Z wymienionych jedynie Warszawska spółka budowlana wypełniła stawiane warunki, składając wadjum w wysokości 70,000 zł. Oferta tej ifrmy była najtańsza. **Inż. Ruszczewski odrzucił tę ofertę, jako przedstawioną przez firmę „młodą i niedoświadczoną“, przyjął natomiast ofertę firmy „Machajski i Mikulski“ jako znanej rzekomo firmy. Tymczasem okazało się, że firma ta przed otrzymaniem konkursowej pracy w Gdy ni wogóle żadnych prac nie dokonywała. Biorąc to wszystko pod uwagę biegli uznają, że inż. Ruszczewski, powierzając roboty tej firmie, postąpił wbrew przepisom o oddawaniu robót.**

Z GIEŁDY

GIEŁDA KRAKOWSKA

Kraków, 15. 5. 1933. **Akcje w zaniedbaniu. Dolar lekko mocniej.**

Zebranie giełdowe zaznaczyło prawie zupełny brak zainteresowania. Większość papierów w zupełnem zaniedbaniu. Poszukiwano jedynie z papierów procentowych 4-proc. Premjową Pożyczkę dolarową w płaceniu 48.25 i 3-proc. Pożyczkę Budowlaną 37.50 bez obrotów, lekko mocniej. Do transakcyj papierami oficjalnie kotowanemi nie doszło.

Na pogiełdziu sytuacja podobna.

Waluty i dewizy oficjalnie bez notowania.

Na rynku walutowym w obrotach prywatnych i międzybankowych nastrój dla dolara gotówkowego mocniejszy. Zaofiarowanie materjału niewielkie przy stosunkowo większym popycie. Usposobienie wyczekujące. W Krakowie dolar gotówkowy 7.50—7.60, czeki bankowo 7.55—7.65. Z innych walut Funt szterling 29.90—30.30. Frank szwajcarski 172.20—172.50. Marka niemiecka wypłata 208.50—209.50. Bank Polski płacił za dolara 7.50.

GIEŁDA WARSZAWSKA

Warszawa, 15. 5 PAT. Akcje: Bank Polski 70, 71, Lilpop 10 i pół, 10 i trzy czw., Starachowice 8.50, mocniejsza. **Pożyczki:** 3-proc. budowlana 37 i trzy czw., 4-proc. inwestycyjna 101 i jedna czw., 101 i pół, 5-proc. konwersyjna 43 i pół, 5-proc. kolejowa 37 i pół, 4-proc. dolarowa 48 i pół, 7-proc. stabilizacyjna 49 i jedna czw., 49 i pół, 49.38 Listy zast. BGK. bez zmian. Pożyczki przeważnie mocniejsze, listy przew. utrzymane.

Dewizy: Belgja 124.30, 124.61, 123.99, Londyn 30.30, 30.45, 30,15, Nowy Jork 7.68, 7.72, 7.64, Nowy Jork telegr. 7.70, 7.74, 7.66, Paryż 35.11, 35.20, 35.02, Szwajcarja 172.25, 172.68, 171.82, Włochy 46.55, 46.78, 46.32, Berlin pryw. 208.75. Przeważnie mocniejsza.

GIEŁDA POZNAŃSKA

Poznańska giełda zbożowa z dnia 15. 5. 1933. Ceny transakcyjne: żyto 705 ton 18. Ceny orjentacyjne: bez zmiany. Ogólne usposobienie spokojne.

GIEŁDA ZURYCHSKA

Zurych, 15. 5 PAT. Paryż 20.38, Londyn 17.56 i pół, Nowy Jork 4.46, Belgja 72.10, Włochy 26.90, Berlin 121, Wiedeń 73.15, noty 57, Praga 15.42, Warszawa 58.05, Bukareszt 3.08.

RUBEL ZŁOTY I DOLAR W OBROTACH PRYWATNYCH W WARSZAWIE

Warszawa, 15. 5. Rubel złoty osiągnął kurs 4.88, dolarem obracano po kursie 7.61—7.62.

POŻYCZKI POLSKIE W NOWYM JORKU

Nowy Jork 13. 5. Kursy otwarcia: Dillonowska 65.875. Stabiliazcyjna 56.75. Dolarowa 57.25, Warszawska 37.75. Śląska 44.50. Kursy zamknięcia: Dillonowska 66.50. Stabilizacyjna 56.50. Dolarowa 57.25. Warszawska 38. Śląska nienotowana. Tendencja utrzymana z odcieniem mocniejszym.

DEWIZY EUROPEJSKIE W NOWYM JORKU

Nowy Jork, 13. 5. Otwarcie: Berlin 57.53. Londyn kabel 3.97 5/8. Paryż 4.62 3/4. Szwajcarja 22.72 1/2. Włochy 6.11. Holandja 47.25. Tendencja słabsza wobec zwyżki dolara.

JAKA BĘDZIE POGODA

(:) **Warszawa.** 15. 5. (Sin) Przewidywany przebieg pogody na wtorek, 16 bm.: Pogoda o zachmurzeniu zmiennem z możliwemi gdzieniegdzie, zanikającemi opadami. Temperatura bez zmian. Umiarkowane, potem słabnące wiatry północno-zachodnie i zachodnie.

GIEŁDA METALI W LONDYNIE

Londyn, 15. 5. Cynk dost. natychm. 15 7/16, termin. 15 1/2, cyna natychm. 183 3/8—182 1/2, termin. 184—184 1/2, Straits 200 1/2, Banka 199, ołów natychm. 12 7/16, termin. 12 3/4, miedź natychm. 34 5/16—34 7/16, termin. 84 1/2—34 5/8, Elektrolit 38 3/4—39 3/4

Wspólny front
Francji, Anglji i U. S. A.
przeciwko Niemcom hitlerowskim

(:) Paryż. 15. 5. (B) Delegat amerykański Norman Davis odbył dziś z ministrem Paul Boncourem ponowną dłuższą rozmowę w sprawie światowej konferencji gospodarczej i rozbrojeniowej.

Jak donoszą, Norman Davis wskazał na wielkie zaniepokojenie, jakie w Stanach Zjednoczonych wywołało stanowisko Niemiec na konferencji rozbrojeniowej, podnosząc konieczność utworzenia wspólnego frontu trzech wielkich demokracyj Zachodu: Francji, Anglji i Stanów Zjednoczonych przeciwko niebezpieczeństwu, grożącemu światu ze strony Niemiec hitlerowskich. Norman Davis zaznaczył również, że Stany Zjednoczone z wielkiem zainteresowaniem oczekują zapowiedzianego na środę ekspose Hitlera w Reichstagu.

Rząd austrjacki energicznie zwalcza hitleryzm

Wiedeń, 15. 5. PAT. Dzienniki chrześcijańsko-społeczne donoszą, że rząd austrjacki planuje wydanie nowych surowych zarządzeń, celem **zapobieżenia ekscesom narodowch socjalistów.** Wydany ma być ogólny zakaz noszenia **odznak partyjnych. Zamierzone jest rozwiązanie oddziałów szturmowych i bojówek narodowo-socjalistycznych.** Wczoraz we Wiedniu aresztowano 530 demonstrantów, między którymi było 400 narodowych socjalistów. Znaczny procent aresztowanych stanowili obywatele Rzeszy niemieckiej. Dzienniki przypuszczają, że ludzie ci zostali nasłani z Niemiec, celem wywołania zamieszek w Austrji.

* *

Wiedeń, 15. 5. PAT. Na zjeździe związku chłopskiego przemawiał m. in. wicekanclerz Winkler. Mówca zaznaczył, że Austrja powinna przeciwdziałać pogarszaniu się stosunków austrjacko-niemieckich. Według mówcy opinja publiczna Austrji powinna być nieco powściągliwsza, jednak **powinna ustąpić również buta, z jaką niemieccy narodowi socjaliści traktują Austrję.**

Wicekanclerz zakończył przemówienie słowami: **My Austrjacy nie damy się unifikować na komendę.**

(:) **Wiedeń. 15. 5. PAT. „Neues Wiener Abendblatt“ donosi z Innsbrucka, że władze austrjackie mają zamiar wydalić 50 studentów niemieckich, studjujących w Innsbrucku za udział w ostatnich demonstracjach hitlerowskich.**

Kilku studentów niemieckich już miano wydalić.

Hitlerowski minister wyrzucony z Austrji

(Telefonem od naszego korespondenta)

(:) Wiedeń. 15. 5. (W) Rząd austriacki polecił policji w Grazu zawiadomić bawarskiego ministra sprawiedliwości Francka, aby na żądanie rządu austrjackiego natychmiast opuścił granice Austrji. Ponieważ Franck tymczasem wyjechał do Salzburga, wysłano analogiczny telegram do policji w Salzburgu, która wezwała Francka do opuszczenia granic Austrji.

Bezpośrednio po otrzymaniu rozkazu Franck wyjechał samochodem do Bawarji.

* *

(:) **Wiedeń.** 15. 5. (W) Poseł niemiecki w Wiedniu dr. Rieth złożył dziś na ręce rządu austrjackiego protest przeciwko wykroczeniom podczac wizyty niemieckich ministrów w Wiedniu.

Wielka katastrofa samochodowa pod Frankfurtem
2 szturmowców zabitych, 7 ciężko rannych

(:) **Berlin.** 15. 5. PAT. W Taulus, pod Frankfurtem nad Menem wydarzyła się katastrofa automobilowa, w której **zginęło 2 szturmowców hitlerowskich, a 7 innych członków oddziałów szturmowych odniosło ciężkie rany.**

Przebieg katastrofy był następujący: Szturmowcy wracali z ćwiczeń nocnych w górach Taulus samochodem ciężarowym z przyczepką. Skutkiem pożaru, jaki wybuchł podczas jazdy na wozach **powstała panika i kilku wyskakujących w biegu z automobilu szturmowców dostało się pod koła.** Bezpośrednio potem przyczepny wóz oderwał się, rozbijając się o przydrożne drzewo, **przyczem pociągnęło to za sobą kilka dalszych ofiar.**

Gracze niemieccy nie wpuszczeni do Czechosłowacji

(!) **Praga,** 15. 5. (R). Władze czechosłowackie zatrzymały wczoraj w Boguminie dwie drużyny niemieckiej piłki nożnej, które zdążały na mecz do Bogumina i Czeskiego Cieszyna, **odsyłając je z powrotem do Niemiec.** Zarządzenie to umotywowane jest brakiem zezwolenia władz czechosłowackich na odbycie tych zawodów.

(!) **Praga,** 15. 5. (R). Od niedzieli wieczora pada w Karkonoszach gęsty śnieg. Na wyżynach warstwa śniegu dochodzi do 30 cm.

Przyspieszenie otwarcia wystawy w Chicago

(:) **Waszyngton.** 15. 5. PAT. Otwarcie wystawy w Chicago, które miało się odbyć w dniu 1 czerwca, zostało przyspieszone i odbędzie się 27 maja. Przyspieszenie uroczystości otwarcia nastąpiło celem umożliwienia prezydentowi Rooseveltowi któremu praca nie pozwala przybyć do Chicago na dzień 1 czerwca, przybycia na uroczystości otwarcia wystawy.

ZMARLI W KRAKOWIE: Aron Plessner l. 56.

Norman Davis

Nieoficjalny „ambasador“ Roosevelta na Europę...

Ostatnie telegramy sportowe

RAID MOTOCYKLOWY WARSZAWA—TEL AWIW.

(!) **Praga,** 15. 5. (PAT). Do Pragi przybyli na 12 motocyklach uczestnicy okrężnego rajdu motocyklowego Warszawa—Tel Awiw—Warszawa, zorganizowanego przez Makkabi. Z Pragi motocykliści udają się w dalszą drogę do Brna, a stąd do Wiednia.

JĘDRZEJEWSKA ZWYCIĘŻA W DOUBLU

Wiedeń, 15. 5. PAT. W czasie dzisiejszych spotkań tennisowych, na których obecny był prezydent republiki Miklas odbyło się spotkanie w grze podwójnej pań. Para Jędrzejewska—Deutsch zwyciężyła parę Eisenmenger—Szapary 7:5, 6:3.

*

(!) **Praga,** 15. 5. (PAT). W meczu o Puhar Davisa Czechosłowacja prowadzi 3:0 z Monaco. Menzel wygrał z Landauem 6:2, 6:2, 6:4.

(!) **Oslo,** 15. 5. (PAT). Mecz o Puhar Davisa Australji 5:0.

(!) **Berlin,** 15. 5. (PAT). Międzypaństwowy mecz hokejowy Niemcy—Holandja zakończył się na remis 4:4.

(!) **Lipsk,** 15. 5 (PAT). Tutejsze władze sportowe wykluczyły na terenie Saksońskich organizacyj i związków sportowych wszystkich sędziów pochodzenia żydowskiego. Decyzją tą dotknięty został również niemiecki sędzia piłkarski Fuchs, znany w Polsce.

(!) **Budapeszt,** 15. 5. (PAT). Sensacyjny mecz piłkarski pomiędzy najlepszemi drużynami Węgier Ujpesti a Ferencvaros zakończył się nieznacznem zwycięstwem Ujpesti 1:0.

(!) **Monachjum,** 15. 5. (PAT). Mecz piłkarski pomiędzy reprezentantacją Rzeszy a reprezentacją Bawarji zakończył się remisowo 8:8.

(!) **Barcelona,** 15. 5. (PAT). W meczu bokserskim o mistrzostwo Europy w wadze ciężkiej zwyciężył Paolino, bijąc po 15-rundowej walce na punkty Belga Pierre Charlesa. Naogół Hiszpan nie wykazał jednak przewagi, a w ostatnich rundach przewagę miał raczej Charles.

Rekord lotu na plecach

(:) **Rzym** 15. 5. PAT. Lotnik włoski por. Boscola na aparacie Berda 19 dokonał lotu na plecach, który trwał 1 godzinę 5 min. 51 sek. Por. Boscola **pobił więc wszystkie dotychczasowe rekordy.** Lot był kontrolowany przez specjalnych komisarzy aeroklubu.

Po zakończeniu lotu poddano porucznika Boscolę oględzinom lekarskim i stwierdzono, że organizm jego pomimo nienormalnej pozycji, w jakiej pilot znajdował się przeszło godzinę, nie wykazywał żadnych specjalnych zaburzeń poza nieco przyspieszonem tętnem.

ZDROJOWISKA

RABKA. Znany pensjonat E. Malzowej, prowadzony obecnie w komfortowej willi „Marja“. Kuchnia wykwintna, rytualna. Osobny budynek dla dzieci, pozostających pod opieką rutynowanych sił. Zgłoszenia: Beck i Malzowa, Rabka Wille „Marja“ i „Racławice“. 2540kr

RABKA „Stanisława“ — pensjonat Mefelewowej otwarty od 25 maja. — Zgłoszenia: Kraków, Jasna 10. 2511kr

DWÓCH chłopczyków 14 i 9 i dziewczynkę lat 11 oddam do pensjonatu dla dzieci w górach na 7—8 tygodni wakacyj. Warunek: rodzicielska pedagogiczna opieka, inteligentne towarzystwo zdrowy wikt. Szczegóło we oferty z warunkami Dr. Zahler, księgarnia Gniezno. 2568kr

RÓŻNE

WSZYSCY ŻYDZI grają w 27-ej Loterji Państwowej w Kolekturze „Niezależność“, — Kraków, ul. Floriańska 45. obok Jamy Michalikowej. 2513kr

KONKURS. Zarząd tutejszej Gminy żyd. ogłasza niniejszem konkurs na rzezaka z siedzibą w Rajczy, nieprzekraczającego lat 30, a uzdolnionego do pełnienia funkcy. Chazena. — Zgłoszenia piśmienne przyjmuje do 25 maja b. r. Zarząd Gminy wyznaniowej żyd. w Milówce. 2522kr

SPÓLNIKA z kapitałem zł. 15.000—20.000 poszukuje do dobrze prosperującego zaprowadzonego przedsiębiorstwa. Zgłoszenia pod „Egzystencja“ do Adm. „N. Dziennika“. 1403g

KTO ZECHCE dwom uchodźcom żydowskim z Niemiec, z lepszego towarzystwa — ojcu z córką — udzielić schronienia (pokoju) za świadczeniem wzajemnem — (pomoc w gospodarstwie, przy kuchni, do towarzystwa i t. p.). Tylko kuchnia rytualna. Łaskawe zgłoszenia pod „Lew tow“ do Adm. „N. Dziennika“.

Firma
HENRYK HAENSEL
BIELSKO
Fabryka olejków eterycznych, esencji, barwników nietrujących i wyrobów kosmetycznych
przyjmie
PRZEDSTAWICIELI
na różne województwa

SPRZEDAŻ

DYWANY ręczne kilimy „DYWAN“ Kraków Kingi 9, filja Szewska Naprawa, czyszczenie strzyżenie, prostowanie. 2528kr

JADALNIE, gabinety, sypialnie, piękne tanio — FABRYKA „STYL“, Kraków, Grzegórzki, RZEŹNICZA 9. 2887kr

SKŁAD papieru Józefa Teufla, Kraków, Karmelicka 9, tel. 118-37, poleca się jako — najtańsze źródło zakupu wszelkich ksiąg handlowych, papierów i przyborów biurowych. 2567kr

WAŻNE DLA PAŃ! Ceny kryzysowe Magazy Mód „Diana“ poleca eleganckie szykowne kapelusze po 7 Zł. Również przerabia szybko, według najnowszych żurnali po Zł. 2'50. Uwaga adres: Kraków, Węglowa 3 (róg Krakowskiej)

SZCZAWNICA

PENSJONAT I WILLE
KRUMHOLZÓW
polecają pokoje bardzo słoneczne z utrzymaniem i bez, wszystkie jednoosobowe z balkonami. Położenie obok parku. Kuchnia rytualna, wykwintna, na żądanie jarska wedle wskazówek lekarza. Jazz, telefon, fortepjan, radjo, łazienka, we wszystkich willach światło elektryczne, nowo założony ogród kwiatowy do leżakowania. Pokoje tego roku przerobione, parkiet. Piękne 2 sale dancingowe. Przyjmuje się dzieci od lat 10 pod specjalną opiekę.

POSADY POSZUKI

Z NIEMIEC wracający kupiec (Żyd), lat 35, nie żonaty, z polską maturą, fachowiec meblowy, nadający się i do innych branż, bardzo zdolny — szuka (ponieważ wszystko stracił) odpowiedniej posady. Zgłoszenia pod „Z Niemiec“ do Adm. „N. Dziennika“. 1406g

BYŁY URZĘDNIK bankowy (Żyd) z prowincji poszukuje jakiegokolwiek zajęcia w charakterze: księgowego, korespondenta w biurze lub w sklepie, za niewysokiem wynagrodzeniem. Na żądanie pierwszorzędne referencje. Zgłoszenia pod „Sumienny“ do Adm. „N. Dziennika“. 1375bo

PANNA (Żyd.) inteligentna, krawcowa, endlarka, poszukuje posady u krawca lub krawcowej za wikt, mieszkanie i małe wynagrodzenie. — Edzia Wróblówna, Bukowsko pow. Sanok. 1405g

LOKALE

5 POKOI, KUCHNIA, przedpokój, komfortowe na I. piętrze, 4 POKOJE KUCHNIA, przedpokój, komfort, na III. piętrze przy ul. Wielopole, zaraz do wynajęcia. Telefon 146-29.

STRADOM. 3 pokoje — komfort, słoneczne, — do wynajęcia. — Czynsz przedwojenny. — Wiadomość: telefon 180-45 między godz. 3—4 popołudniu. 1377g

NASZ I. KONKURS LETNI

4 Czytelników „Nowego Dziennika wyjedzie na 2-tygodniowy bezpłatny wypoczynek do Zakopanego, Krynicy, Rabki i Szczawnicy.

Stawiamy obecnie naszym czytelnikom do dyspozycji prawo korzystania z dwutygodniowego bezpłatnego wypoczynku letniego.

W drodze losowania konkursowego czterech czytelników „Nowego Dziennika“, na których padnie szczęśliwy traf, będzie mogło w czasie od 22 czerwca 1933 r. wyjechać do letnisk, gdzie w wymienionych poniżej, znanych, doskonałych pensjonatach znajdą zupełnie bezpłatnie pełne umieszczenie i pierwszorzędne utrzymanie.

Wydawnictwo naszego pisma nabyło jedno miejsce w następujących pensjonatach:

1 MIEJSCE W PENSJONACIE WP. JÓZEFA EHRLICHA „DWOREK“ W ZAKOPANEM.
1 MIEJSCE W PENSJONACIE WP. BECKA „ŚWIT“ W RABCE.
1 MIEJSCE W PENSJONACIE WP. KRUMHOLZÓW W WILLACH „TEMIDA“ I „ARKADJA“ W SZCZAWNICY.
1 MIEJSCE W PENSJONACIE WP. SILBERA „TOSCA“ W KRYNICY.

Wszystkie te pensjonaty są ogólnie znane jako pierwszorzędne zakłady i cieszą się najlepszą reputacją.

Warunki uczestniczenia w naszym konkursie są następujące:

Uczestniczyć w konkursie mogą wszyscy czytelnicy „Nowego Dziennika“, z wyjątkiem członków dyrekcji, redakcji i administracji naszego pisma.

Jedynym warunkiem dopuszczenia do konkursu jest nadesłanie 20-stu kuponów, które będą drukowane w naszem piśmie od 6 maja do 15 czerwca b. r. Kupony te, które są kolejno numerowane od 1 do 20, należy wycinać, zebrać i wszystkie razem nadesłać najdalej do dnia 17-go czerwca b. r. pod adresem: „Nowy Dziennik“ (I. Konkurs letni), Kraków, ul. Orzeszkowej 7. Zwracamy uwagę na to, że nie należy nam przysyłać pojedynczych kuponów, lecz zbierać je u siebie i przesłać dopiero wszystkie łącznie w zamkniętej kopercie pod podanym codopiero adresem i we wspomnianym powyżej terminie.

Kupony od numeru 1 do 20 wypełniać należy w odnośnych rubrykach, przytem każdy Czytelnik ubiegać się może o jedną z czterech miejscowości, wedle własnego wyboru i potrzeby. W każdym kuponie należy nazwę miejscowości o którą się ubiega, podkreślić, zaś nazwy innych miejscowości przekreślić.

Losowanie konkursowe odbędzie się dnia 20 czerwca b. r. o godz. 4-tej popołudniu, w budynku „Nowego Dziennika“, w obecności przedstawicieli redakcji i wydawnictwa, notarjusza oraz publiczności. Nazwiska wylosowane zostaną ogłosz. w numerze z dnia następnego.

PRENUMERATA: w Krakowie na prow. miesięcznie Zł. 6'00. kwartal. Zł. 18'00
w Krakowie z odnosz. do domu „ „ 6'20 „ „ 19'..
Na prowincji z przesyłką pocztową „ „ 6'60 „ „ 18'90
Zagranica z przesyłką pocztową „ „ 10'00 „ „ 30'00
„NOWY DZIENNIK“ wychodzi codziennie, także w poniedziałki i dni poświą[teczne]

OGŁOSZENIA: Podstawa obliczeń jest 1 milimetr w jednym łamie. — Strona w tekście i nadesłanem na 3 łamy po 74 milim. — Strona za tekstem 6 łamów po 37 milim. — Najmniejsze ogłoszenia drobne liczymy za 10 słów. CENY w złotych: 1. strona 1'25. — Tekst 1'—. Nadesłane 0'75. — Za tekstem 0'25. — Drobne od słowa 0'20. Dla poszukujących pracy 0'10. — Cratulacje 12'50. — Za zastrzeżenie miejsca dolicza się 25%

Wydawca: Za Spółkę Wyd. „Nowy Dziennik“: Zygmunt Hochwald. — Redaktor naczelny: Dr Wilhelm Berkelhammer.
Redaktor odpowiedzialny: Zygfryd Moses. — Nowa Drukarnia Dziennikowa. Kraków, Orzeszkowej 7, pod zarządem Maksymiljana Feldma[na]